

Sociaal jaarverslag 2021

Welzijnswerk in gemeente **Heerenveen**

Caleidoscoop

Colofon

Tekst en redactie:

Fokko Bosker

Opmaak en vormgeving:

Merkmonsters

Fotografie:

Niels Remigius, Merkmonsters

Ferdi Celik

Voor vragen en op- of aanmerkingen naar aanleiding van dit jaarverslag kunt u contact opnemen met Caleidoscoop via onderstaande gegevens:

Caleidoscoop

Weegbree 72

8446 SC Heerenveen

T: 0513 629 090

E: info@caleidoscoopheerenveen.nl

Inleiding

In het welzijnswerk draait het om mensen en hun behoeften en noden. In de missie en visie van welzijnsorganisatie Caleidoscoop staan dan ook nadrukkelijk de inwoners van Heerenveen en hun wijk, buurt of dorp centraal. Zij zijn ons vertrekpunt. Doen wat nodig is, luidt het devies. Door aanwezig te zijn tot in de haarvaten van de samenleving, wil Caleidoscoop grote sociale problemen voorkomen. Door tijdig een luisterend oor te bieden, een sociaal vangnet te organiseren of een actief netwerk, dragen wij bij aan een stevige sociale basis. Aanwezigheid in en betrokkenheid bij de samenleving is daarvoor essentieel.

Caleidoscoop is een welzijnsorganisatie die actief is in de gemeente Heerenveen en zich toelegt op het 'brede welzijnswerk': waaronder jeugd- en jongerenwerk, individuele ondersteuning, opbouwwerk en preventie. Daarnaast coördineren en begeleiden wij ook het vrijwilligerswerk in de gemeente. Doel is met de bewoners een leefbare samenleving te creëren waar iedereen naar eigen mogelijkheden aan mee kan doen. Die inzet heeft een meerwaarde die soms moeilijk in harde cijfers valt uit te drukken. In dit Sociaal Jaarverslag 2021 voorzien we de getallen uit het bedrijfskundige deel van verhalen van betrokkenen. Zij geven duiding en onderbouwen onze insteek dat het er om gaat goed naar de inwoners te kijken en te luisteren en wat zij nodig hebben om op zijn of haar manier mee te doen aan de maatschappij. In ons werk draait het er om het goede te doen, impact te hebben op de samenleving.

Het Sociaal Jaarverslag 2021 volgt de lijn die is uitgezet in het Jaarplan voor 2021. Omdat het in het werk van Caleidoscoop om mensen draait, laten we de mensen ook aan het woord. De werkers en collega's, de vrijwilligers en de inwoners. Zij lichten met hun verhalen en ervaringen de uitwerking van de door ons gestelde

prioriteiten toe. Wat opbouwwerk, jongerenwerk, de VSP'ers en het kenniscentrum welzijn en vrijwilligers het afgelopen jaar zoal hebben gedaan, welke initiatieven er zijn ontplooid en hoe inwoners de steun en interventies ervaren. We laten daarmee zien hoe wij bijdragen aan hun weerbaarheid en zelfredzaamheid. En ook als we niet altijd een pasklaar antwoord hebben en een lange adem nodig is, mag duidelijk zijn dat wij er zijn voor de inwoners, zowel individueel als collectief. Sterk sociaal werk is onmisbaar, dat wisten we al, maar dat besef is in tijden van corona alleen maar gegroeid.

We durven te stellen en onderzoek onderschrijft die stelling dat als inwoners prettiger in hun vel zitten, zich gezien en gehoord weten, zij minder gebruik van voorzieningen maken. Uiteindelijk vertaalt zich dat voor de samenleving in minder kosten. Het onderstreept het belang van preventie en vroegtijdig signaleren. Zo iets simpels als een kop koffie drinken met een buurt- of dorpsbewoner, een gesprek op straat aanknopen of een praatje in het jongeren centrum kan wonderbaarlijk uitwerken. Ook 2021 leverde voldoende verhalen op die de stelling schragen. Uit de citaten en beschrijvingen van activiteiten spreekt nabijheid. Caleidoscoop is er voor de bewoners en staat dichtbij de bewoners. We willen aanwezig zijn en we willen relevant zijn. Dit Sociaal Jaarverslag 2021 is van die inhoudelijke betekenis de weerslag.

Harald de Kluzenaar
directeur-bestuurder

Inhoudelijke prioriteiten

Als er iets is dat de coronapandemie aan het licht heeft gebracht dan is het wel dat voor de meeste mensen onderling contact, saamhorigheid en gemeenschapszin, essentiële zaken zijn. In die zin heeft corona een zware wissel getrokken op de samenleving. Voor een aantal inwoners, met name ouderen, leidde de pandemie tot sociaal isolement en gevoelens van eenzaamheid. Maar ook jongeren hadden het lastig. Sociale contacten namen af, leerachterstanden liepen op en mede daardoor is er vaker sprake van ongezonde stress. Het kost tijd om de opgelopen schade te herstellen. Het is meer dan duidelijk dat het welzijnswerk tot de cruciale beroepen behoort die als smeerolie voor de gemeenschap fungeren.

Tegelijkertijd heeft corona, hoe raar en tegenstrijdig het misschien ook klinkt, zeker enkele positieve zaken en inzichten opgeleverd. Doordat de agenda's van medewerkers opeens leegliepen en blanco waren, kregen ze meer tijd om de wijk, de buurt en het dorp in te gaan. Ze pakten vaker de fiets of waren op straat aanwezig, ze wisten openingen te vinden zodat ze toch aanwezig konden zijn en aanspreekbaar bleven. Op allerlei vlak wisten ze zo het verschil te maken. Er ontstonden nieuwe initiatieven die zich vertaalden in een grotere saamhorigheid. Voorbeelden daarvan zijn de kerstbomenactie in verschillende wijken waaronder de Schippershof in Heerenveen of de 'mooiste-versier-de-buurt' wedstrijd met de Olympische Spelen en het EK Voetbal 2021. De ontplooiende activiteiten scheppen een band en gelijktijdig ontstaan vanuit nieuwe sociale netwerken inspirerende initiatieven zoals buurtapp-groepen die vervolgens weer gezamenlijke activiteiten organiseren. Bij die activiteiten zijn wij vaak aanwezig en pikken we zo nodig signalen op waar we een vervolg aan kunnen geven. In ons DNA zit dat wij projecten initiëren en laten groeien. Vaker dan voorheen zoeken we daarbij de samenwerking met ketenpartners zowel op lokale- als provinciale schaal. Het MDT Divers project voor jongeren, maar ook het project Dag!enDoen! voor 55plussers, vloeien daaruit voort.

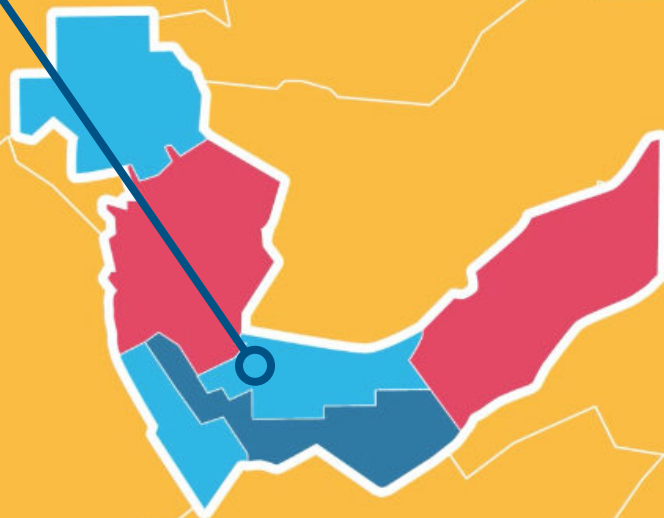
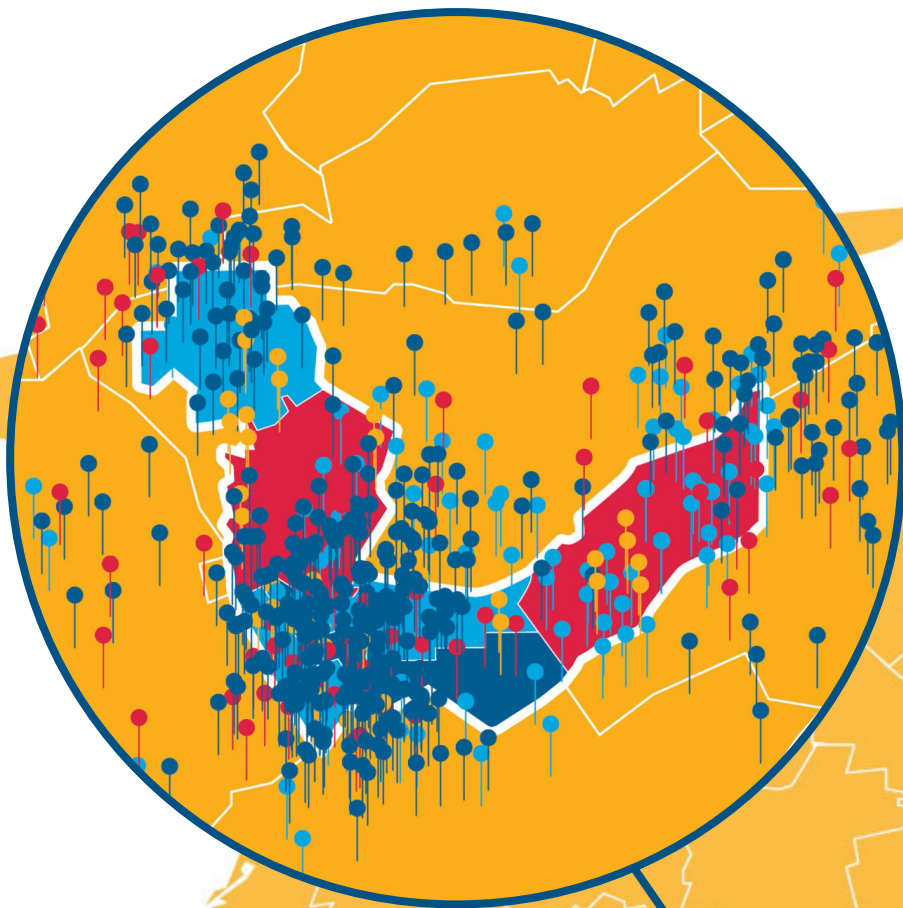
Sterk
Sociaal
Werk Kwaliteits
label •
GECERTIFICEERD

Sommige zaken kun je niet van a tot z plannen, wat wij doen is meebewegen met de inwoners. We werken wel vanuit een methodiek, maar we beginnen bij elke stap en ontwikkeling bij de bewoners. Zo willen wij werken. Hen zetten wij centraal en vanuit daar geven we de initiatieven handen en voeten. Als het nodig is werken we daartoe zelfs een beetje buiten de regels of we proberen die maximaal op te rekken. Want als de regel niet past op de vraag van een bewoner of bewonersgroep, hoe kunnen we dan toch thuis geven?

Wij werken aan een sterke sociale basis, een vangnet en netwerk, die maakt dat iedereen gezien wordt en niemand ongewenst en ongewild buiten de samenleving valt. Dat vereist een lange adem. De participatie-samenleving waaraan wij bij willen dragen is er niet van vandaag op morgen. Het is belangrijk dat in een gemeenschap zorg voor elkaar bestaat. Noem het mien-skip of nabuurschap, niet alles kan door professionals worden opgelost. Daarom is het zo mooi dat binnen Caleidoscoop vrijwilligerswerk, opbouwwerk, VSP in de wijk en jongerenwerk zo nauw op elkaar aansluiten. Dat de collega's elkaar kennen en weten te vinden. Korte lijnen hanteren, initiatiefrijk blijken en creatief.

De ondersteuning die wij in de gemeente Heerenveen bieden staat soms op gespannen voet met het themagerichte werken dat zo nu en dan in de politiek en het overheidsbeleid prevaleert. Zonder thema's zoals laaggeletterdheid, eenzaamheid of schuldenproblematiek te kort te willen doen, zetten wij vooral in op de buurt-, wijk- en dorpsgemeenschap. Onze focus ligt op het ondersteunen van die sociale netwerken. Met de beleidsmakers en -adviseurs hebben we daarover soms stevige gesprekken, dat maakt de uitkomst alleen maar krachtiger.

**Er staan in totaal 1568 inwoners
bij ons ingeschreven.**

‘Een hele fijne welzijnsorganisatie’

Beleidsambtenaar Diana Elsinga is al een aantal jaren het vaste aanspreekpunt voor Caleidoscoop bij de gemeente Heerenveen. Zij schetst dat veranderingen in de samenleving grote gevolgen hebben voor het welzijnswerk. Door dat inwoners veel langer thuis wonen en ook ouder worden veranderen behoeften en noden. Het aantal 65plussers stijgt van 11.561 in 2022 tot 14.600 in 2040. Ontwikkelingen die volgens de gemeente naast de vergrijzing een rol spelen zijn ook de wens om vormen van zorg vaker in de thuissituatie aan te bieden (extramuralisering), het tekort aan zorgpersoneel en de tendens in de samenleving om meer op welzijn in te zetten. Er vond in het beleid een verschuiving plaats van zorg naar preventie en juist daarin speelt het welzijnswerk een belangrijke rol. ‘De ondersteuningsvraag neemt toe. Dat doet wat met het welzijnswerk. Caleidoscoop is een hele fijne welzijnsorganisatie, die mee wil denken en niet per sé vasthoudt aan hoe het was.’

Ze licht het toe met het voorbeeld van de toenemende behoefte aan mantelzorg. Een paar jaar geleden waren er misschien 65 mantelzorgers in beeld, inmiddels zijn het er zeshonderd. En de vraag zal alleen maar groter worden als ze de prognoses ten aanzien van Alzheimer ziet. ‘Door dichterbij de inwoners te zitten, hen beter te kennen, kunnen we ook als gemeente en hulpverleners veel eerder aansturen op oplossingen.’ Daarin heeft het welzijnswerk een belangrijke taak. Zij fungeren als ogen en oren. De nog altijd oplopende zorgkosten nopen om ook in de nabije toekomst een goede en adequate mantelzorg in de benen te houden. Op dit moment zijn er zo’n 990 inwoners met dementie, in 2050 is dat aantal waarschijnlijk gestegen tot 1.700. Het zorggebruik in de gemeente ligt aanzienlijk onder het landelijke gemiddelde, evenals de sociaal economische status van de inwoners.

Nog zo’n verandering met impact op het welzijnswerk neemt ze waar onder de jeugd. Vooral faalangst en eenzaamheid onder jongeren zijn de afgelopen twee coronajaren sterk toegenomen. ‘Ze zaten vaker verstoken van sociaal contact op de eigen kamer. Daar moet aandacht voor zijn, het aantal jongeren met depressieve klachten is gegroeid. De welzijnswerker hoeft zich niet als hulpverlener op te stellen, maar moet vooral naast de jongeren staan. Laagdrempelig zijn.’ Sommige ontmoetingsactiviteiten konden in 2020 en 2021 niet doorgaan vanwege de pandemie, toch prijst ze de instelling van Caleidoscoop om vooral te kijken wat wel kon en hoe de werkers er in slaagden verbinding te houden. ‘Er komt veel op hun bordje terecht. Dat vereist ook een vaardigheid om keuzes te maken.’

De beleidsambtenaar onderkent dat preventie moeilijk in cijfers hard te maken valt. Hoeveel kosten bespaard blijven door vroegtijdig aanwezig te zijn en ondersteuning te bieden, blijft goeddeels koffiedik kijken. ‘Cijfers zeggen niet alles. Maak het zichtbaar met verhalen’, zegt Elsinga. ‘Mensen zelf in hun kracht zetten is belangrijk.’ Volgens haar is het Caleidoscoop de afgelopen jaren gelukt steeds zichtbaarder te zijn in buurten, wijken en dorpen. ‘De mensen weten de welzijnswerkers te vinden. Dat is belangrijk. Het geeft stabiliteit.’ In haar ogen zal de rol van de welzijnswerker in de samenleving hoe dan ook belangrijk blijven. ‘Als gemeente vinden wij het noodzakelijk dat het welzijnswerk tijdig trends herkent en daarop kan anticiperen.’

Verantwoordelijk voor het sociale domein

Wij weten ons samen met de gemeente als opdrachtgever en grootste subsidiënt verantwoordelijk voor het sociale domein. Onze verhouding is goed. Vanuit het besef dat als je voor een stevige sociale basis zorg wilt dragen er hoe dan ook aandacht is voor thema's zoals laaggeletterdheid of eenzaamheid. Alleen waken we ervoor dit soort aandachtsgebieden te problematiseren. Want hoe voelt het als je iemand voorziet van het etikette 'eenzaam' of 'laaggeletterd'. Dat helpt niet. Wij kiezen voor een open benadering en daar ondersteunen waar nodig is. We spreken liever de mensen aan op de mogelijkheden die ze wel hebben. Zo'n professionele houding, het klinkt makkelijk, maar het vergt veel kennis, inzicht en oefening. Wij willen aan zingeving doen. Een mens bestaat nu eenmaal uit veel facetten. Die veelkleurigheid biedt aanknopingspunten waar wij graag bij aanhaken. Daarin zijn wij succesvol. Want de kracht van een gemeenschap ligt uiteindelijk in de zorg voor elkaar.

Betrokken in de samenleving

Door onze aanwezigheid dragen wij bij aan de betrokkenheid in de samenleving, dat is wat wij de sociale basis noemen. De uiteenlopende onderdelen van Caleidoscoop kiezen daarin voor verschillende aanliegroutes. Het opbouwwerk richt zich met name op het bouwen aan collectieve netwerken, terwijl het VSP zich vooral bezig houdt met de individuele draagkracht en ondersteuning. De beide onderdelen vormen een sterk tandem. Soms ziet een opbouw- of jongerenwerker dat iemand uit de groep persoonlijke hulp en bijstand nodig heeft. Door de korte lijnen en uitwisseling van kennis en ervaringen binnen de teams is die hulp relatief snel voorhanden. Preventie, voorkomen dat mensen blijvend steun en zorg nodig hebben, vloeit voort uit het tijdig

en krachtig ondersteunen van individuele inwoners en het versterken van het collectief. Zo dragen wij bij aan de weerbaarheid en zelfredzaamheid van de inwoners en voorkomen wij problemen, ook bij onverwachte gebeurtenissen.

Een goede samenwerking, niet alleen binnen de teams en binnen de verschillende onderdelen van Caleidoscoop, maar ook met vrijwilligersorganisaties, ketenpartners zoals gezondheidszorg, politie, maatschappelijk werk, zorgverzekeraars, overheden en collega-welzijnsorganisaties is essentieel. Wij zetten, op basis van de in het Koersdocument van Caleidoscoop 2019-2024 uitgezette missie en visie, in op een sterk netwerk dat stevig is geworteld in de samenleving. Duurzame inzet draagt bij aan duurzame verandering.

De speerpunten van 2021 uitgelicht

Caleidoscoop is er zich van bewust dat het verder invullen en versterken van de preventieve rol lange adem vereist. Ons werk berust op langdurige begeleidingsprocessen. Juist door ons te richten op de maatschappij in de onderlinge samenhang van straten, buurten, dorpen en groepen, krijgen ook de specifieke thema's die extra inzet behoeven zoals laaggeletterdheid of vereenzaming de aandacht die zij behoeven. De welzijnswerkers zijn het meest effectief als zij de ruimte krijgen en durven te nemen om in te spelen op de actualiteit. Zowel in lokaal verband als provinciaal of landelijk. Dat is bij uitstek de rol van Caleidoscoop. De welzijnswerkers belichten de diverse facetten van de in 2021 door hen ontplooiende activiteiten en de geboekte resultaten en bieden eventuele doorkijkjes naar 2022.

'Zoiets moet je niet eenmalig doen, maar vaker'

Coördinator Dicky Waley, wijst er op dat de Gezinsmaatjes inmiddels bij de doorverwijzers in Heerenveen bekend zijn en dat die groter bekendheid de toename van aanvragen verklaart. 'Vrijwel altijd volgt de plaatsing van een maatje in een gezin na een verwijzing. Reken maar, dat het niet niks is. Het betreft kwetsbare gezinnen, die vertrouwen moeten krijgen in de ondersteuning die een vrijwilliger kan bieden. Dat vergt tijd. Hoewel je het resultaat moeilijk kunt meten, boeken de maatjes succes. De gezinnen zijn er blij mee.' Volgens haar is de vraag naar ondersteuning groter dan het project op dit moment kan bieden. 'Er zijn veel gezinnen die een maatje kunnen

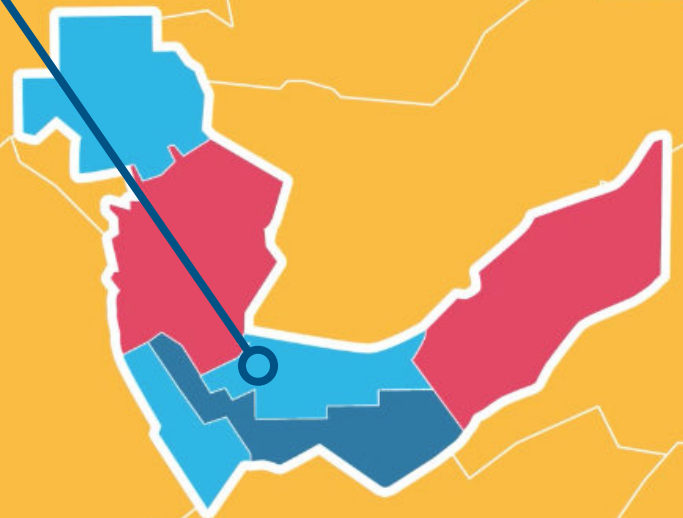
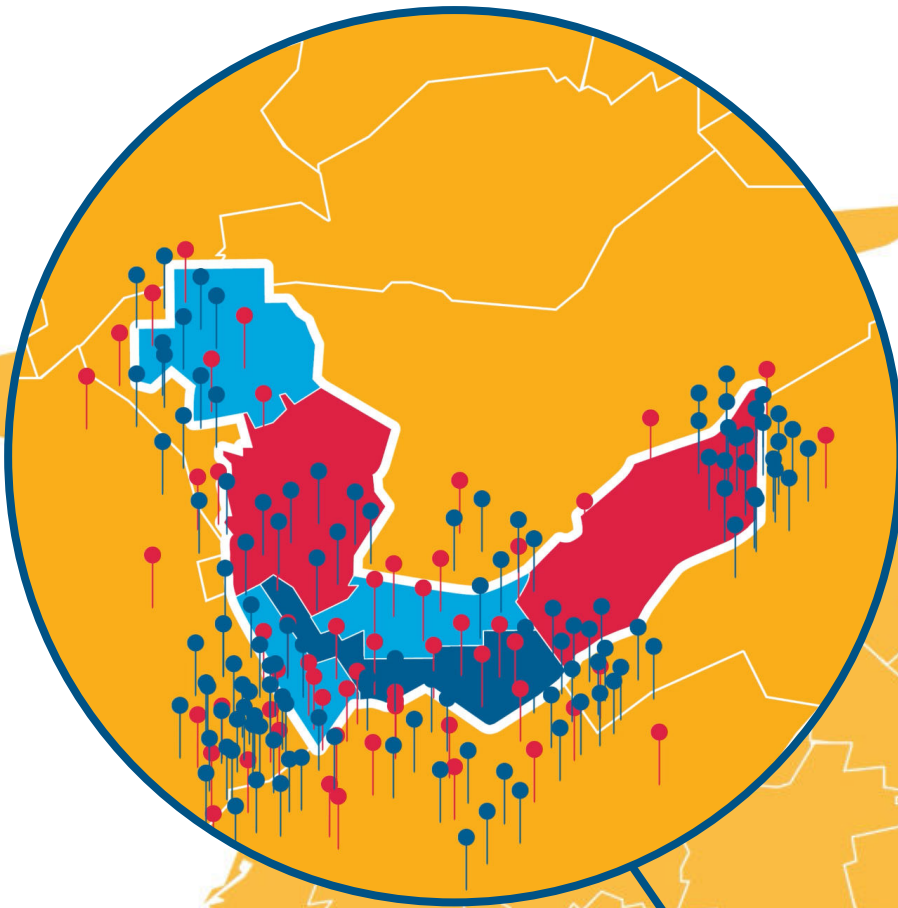
gebruiken.' Dat de gezinsmaatjes met name in gezinnen met een buitenlandse achtergrond werkzaam zijn valt mede te verklaren doordat het opvoeden en opgroeien in twee culturen geen eenvoudige opgave is. 'Voor de ouders is het al heel moeilijk om hier een leven op te bouwen, laat staan dat zij daarin hun kinderen goed kunnen bijstaan. Hoe het onderwijs in Nederland is ingericht en wat daar gebeurt valt voor hen lastig te doorgronden.' Samen met Vluchtelingenwerk heeft zij een cursus op touw gezet om ouders over onderwerpen als gezondheid, opvoeding en onderwijssystemen voor te lichten. 'Op de vijfde ochtend durfden de ouders te zeggen wat ze dachten en kwamen hun vragen op tafel.' Inmiddels overlegt Dicky met de gemeente hoe er aan zulke bijspijkerthemabijeenkomsten een vervolg kan worden gegeven. 'Zoiets moet je niet eenmalig doen, maar vaker. Ik denk inmiddels dat het ook beter is om mannen en vrouwen te scheiden, anders durven vrouwen zich niet uit te spreken.' Hoewel de maatjes er zijn voor de kinderen door met hun te lezen, te praten of spelletjes te doen - soms met handen en voeten in de communicatie omdat de taal een barrière vormt - richten zij zich indirect ook op de ouders. Ze betrekken hen bijvoorbeeld bij de spelletjes door te vragen of ze mee willen doen. Dicky: 'Dat levert zoveel plezier op. Soms werkt dat voor ouders als een eyeopener.' Feit is dat de meeste kinderen met een grote taalachterstand kampen ongeacht hun IQ. 'Ik vind dat triest, dat kinderen al zo jong daar tegen aanlopen. De ongelijkheid die daaruit voortvloeit, vind ik onrechtvaardig. Dat is de belangrijkste reden waarom ik dit werk voor kinderen zo graag doe. Hoe kunnen zij zich uit die achterstandssituatie redden, vooral omdat ze het intellectueel wel kunnen.'

Een van de manieren om op een speelse manier taalvaardigheid te vergroten is het in 2021 gestarte woordenschatclubje. 'Twee stagiaires runnen dat. Het mooie is dat er ook heel veel wordt gelachen. Ik zie het als een manier om automatisen te doorbreken. Wie een betere kans op school heeft, krijgt ook een betere kans in de samenleving.' Door de jaren heen is Dicky aan de gezinnen gehecht geraakt. Inmiddels is ze 66 jaar en heeft ze besloten een punt te zetten achter het coördinerende werk. 'Dat vind ik moeilijk, ik ben met dit werk vergroeid geraakt.' Een opvolgster staat in de startblokken. 'Die werk ik zo goed mogelijk in. Mijn enthousiasme probeer ik over te brengen. Dat gaat vast lukken.'

Gezinsmaatjes en opvoedondersteuning

Een van de specifieke taken van Caleidoscoop is het bieden van opvoedondersteuning. De opvoedondersteuning richt zich specifiek op kinderen en jongeren tot 14 jaar. Het project gezinsmaatjes, onderdeel van de opvoedondersteuning, startte in 2016. In 2017 zijn de eerste vrijwilligers getraind die als gezinsmaatje aan de slag konden. De hulp door getrainde vrijwilligers vindt plaats in nauwe afstemming en overleg met ouders en ketenpartners zoals jeugdverpleegkundigen, het team jeugd en gezin, vluchtelingenwerk en scholen. Dankzij een grotere naamsbekendheid nam de vraag sterk toe. In 2021 zijn in totaal 52 gezinnen ondersteund waarvan 3/4 een Eritrese of Syrische achtergrond hebben.

Er zijn 64 maatjes en 116 hulpvragers die behoefte hebben aan een maatje.

De gezinsmaatjes hebben, hoewel ze als vrijwilliger werken, vaak een beroepsmatige achtergrond die hen voor het werk geschikt maakt. Ze komen uit het onderwijs, zijn pedagoog, systeemtherapeut of hebben bij de GGD gewerkt. Inmiddels zijn er 24 gezinsmaatjes. Tryntsje van der Wal is één van hen. Zij werkt inmiddels 2,5 jaar als gezinsmaatje en besloot na haar vroegpensioen zich maatschappelijk nuttig te maken.

'Als je er tijdig bij bent kun je heel veel later leed voorkomen.'

Tryntsje: 'Al mijn werk is altijd erop gericht geweest dat ik er voor wil zorgen dat kinderen een betere toekomst hebben. Gezinsmaatje is een project dat daarin goed past, dus daarom heb ik daarvoor gekozen. Als je zo vroeg mogelijk in gezinnen bezig gaat, valt er nog veel ten goede te keren. Ikzelf ben bezig met een jongetje en help hem met zijn taalontwikkeling. Toen ik begon was hij twee en ik zie dat hij enorme sprongen vooruit maakt. Tegelijk betrek ik de ouders erbij zodat ik hen iets meegeef over opvoeding. Het jongetje praatte wel maar hij had zijn eigen taal gemaakt. Niemand kon hem verstaan. Hij heeft nu een goede woordenschat. Sinds kort gaat hij naar gymnastiek, daar heeft hij veel plezier in. Ik zou zo graag willen dat voor kinderen het leven steeds beter wordt. Als je er tijdig bij bent kun je heel veel later leed voorkomen. Daarom vind ik dit soort preventieve ondersteuning zo belangrijk.'

De Schippershof als voorbeeld van betekenisvol opbouwwerk

Het opbouwwerk vervult in het welzijnspalet van Caleidoscoop een belangrijke rol. In onze filosofie leiden de ondersteuning aan de draagkracht en de organisatie van collectieve netwerken tot een grotere weerbaarheid en zelfredzaamheid van de inwoners. Zo voorkomen we problemen, doordat behoeften al in een vroeg stadium zijn gesignaleerd en geadresseerd. Ellen Akkerman vertelt aan de hand van een initiatief in de Schippershof

hoe belangrijk het is dat mensen elkaar kennen en daardoor meer woongenot ervaren en elkaar steunen en helpen. In 2020 vroeg een bewoner van de Schippershof aan opbouwwerker Ellen Akkerman of het hofje in aanmerking kwam voor het plaatsen van wat kerstbomen. De plaatsing was nog geen onverdeeld succes, zo herinnert ze zich. Soms moet een idee rijpen. 2021 bracht verandering.

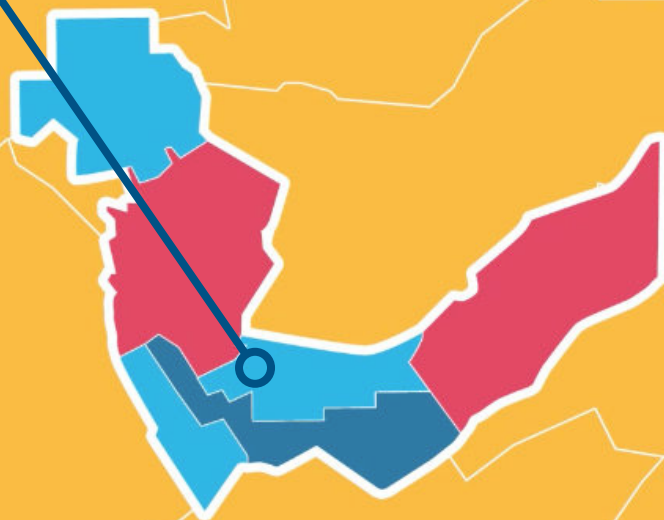
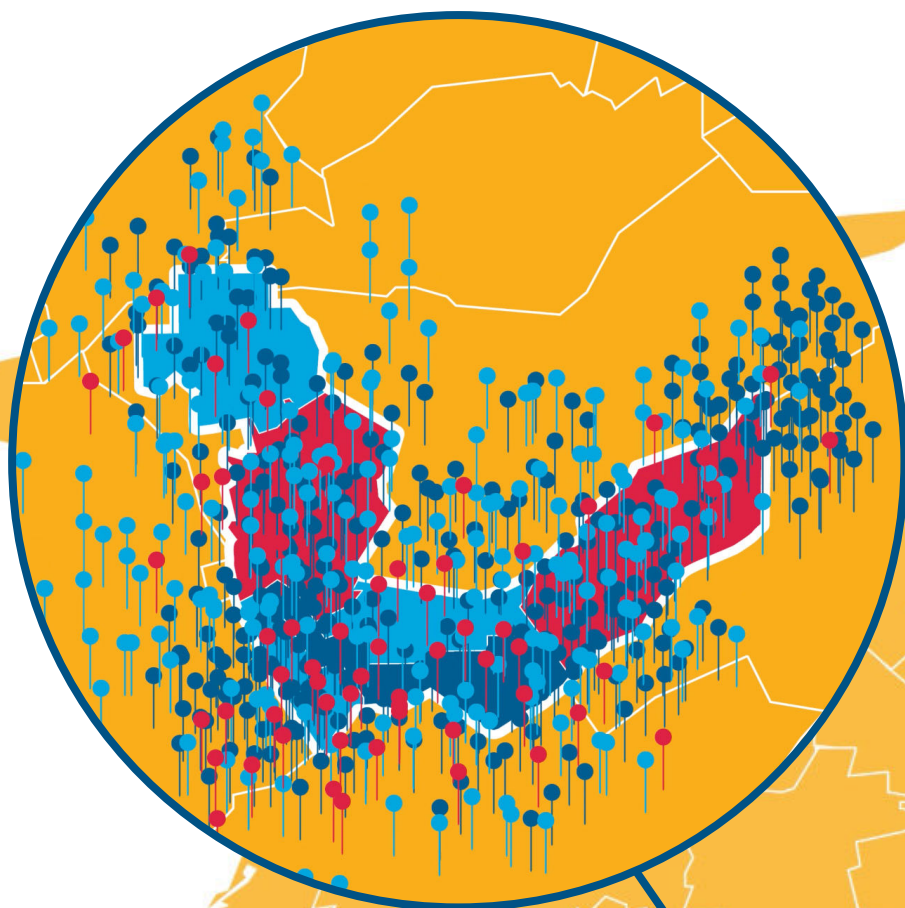
‘Ze willen zelfs een buurtvereniging oprichten.’

‘In de aanloop van de afgelopen Kerst meldde de Schippershof zich opnieuw bij mij. Ze wilden graag meerdere kerstbomen en die gezamenlijk versieren. Er is een WhatsApp groep opgetuigd en ze drinken soms koffie, thee of doen een borrel met elkaar op het binnenplein. Uit het onderlinge contact kwam voort dat iemand die een maatje zocht nu een rondje met de hond met een van de andere bewoners loopt. Het zijn kleine voorbeelden. In mijn werk is het belangrijk dat ik zoveel mogelijk mensen ken, de wegen tussen organisaties goed kan bewandelen en verbindingen kan leggen. Niet alleen moet ik de buurt zien, ik moet ook gezien worden, een bekend gezicht zijn. Iemand die ze kunnen vertrouwen. In de Schippershof is dat wonderwel gelukt. Ik vind het heel mooi als ik mensen op zo’n laagdrempelige manier bij elkaar kan brengen. Laatst was er een bewoonster in de Schippershof ziek, binnen no-time is dan geregeld dat er burens voor haar zorgen. ‘Het is een pracht van een hofje, waar zeker ook problemen speelden. Het contact met de woningbouwvereniging is verbeterd en gezamenlijk doen ze ook aan buurtpreventie om overlast tegen te gaan. Soms moet je iets een tweede kans geven, ik ben blij dat een paar bewoners nu initiatieven nemen. Ze willen zelfs een buurtvereniging oprichten. Mijn rol als opbouwwerker is om te laten zien hoe je dat doet. Ik houd een vinger aan de pols.’

De noodzakelijke afstemming met collega VSP'ers is binnen Caleidoscoop goed geregeld. De welzijnswerkers treffen elkaar in teamoverleg of in bijeenkomsten onder de vlag van het kenniscentrum. ‘Als in een gebied veel aanvragen zijn voor maatjes, kan dat ook een teken zijn om te kijken of we de onderliggende vraag niet collectiever kunnen maken.’ En lang niet altijd is de grens tussen wat collectief is en wat individueel scherp te trekken. Ellen: ‘Er is tijdens de coronapandemie een wandelgroep opgericht, maar daar zit ook een meneer tussen waar best wat mee aan de hand is. Ik help hem dan op weg, hoewel dat misschien meer een klus is voor een VSP'er. Uiteindelijk hoop ik hem te kunnen bemiddelen naar een groepsactiviteit.’ Ellen verzorgt ook trainingen aan vrijwilligers zoals gesprekstraining of trainingen met betrekking tot de houding of het omgaan met weerstand. Soms ook voor andere organisaties. ‘Mijn werkwijze is dat ik altijd de mensen in de buurt, wijk of dorp wil betrekken bij plannen of ideeën. Het werkt niet om iets van boven te droppen, ook al is het met de beste intenties. Dan voed je de weerstand. Mensen willen serieus worden genomen, gehoord. Dan bereik je uiteindelijk meer, ook al duurt het langer.

Nog een voorbeeld: iemand aanspreken op het feit dat hij of zij eenzaam is, blijkt zelden tot oplossingen te leiden. Eenzaamheid hoort bij het leven, maar er is meer dan alleen die eenzaamheid van een persoon. Het is nog altijd iemand met talenten en ervaringen. Het is belangrijk dat je zo naar een ander kunt kijken en mee in gesprek kunt raken zodat degene zelf de sleutel vindt om uit de eenzaamheid te komen. Als je mensen weer weet te betrekken bij anderen en ze weer deel gaan uitmaken van collectieve netwerken dan helpt dat om minder eenzaam te zijn.’

**Vanuit het Vrijwilliger Service Punt
zijn er 825 autoritten gerealiseerd.**

Gerben en Rick hebben vorig jaar de handschoen opgepakt en vormen samen met Klaas de activiteitencommissie van de Schippershof. Beiden vertellen over hun ervaringen en hoe het is gelukt om meer saamhorigheid in het buurtje te krijgen.

‘Er is meer betrokkenheid bij elkaar.’

Gerben: Ik ben er in september vorig jaar komen wonen. Dankzij Ellen kregen we drie kerstbomen die we met elkaar mochten versieren. Dat leidde tot een buurtapp en een eerste borreltje met elkaar. Nu is er onderling meer contact. De Schippershof bestaat uit drie typen woningen, voor eenpersoonshuishoudens maar ook voor gezinnen. De samenstelling is heel divers. Ik wil hier minstens tien jaar blijven wonen. Het bevalt me goed. Leuke mensen en gezellig om zo nu en dan iets samen te doen. Via de buurtapp houden de mensen de omgeving in de gaten. Toen er laatst een verwarde man op het pleintje stond waarschuwden de bewoners elkaar en de politie. Als die van meerdere mensen een melding krijgt, komen de agenten ook sneller. Als wij nu een oproep plaatsen om iets gezamenlijks te ondernemen dan wordt er ook vlot gereageerd. Dat is best gezellig.’

Rick deelt die mening. ‘Ik woon hier al zeven jaar. In het begin deden we nog wel eens wat samen, daarna kwam de klad er in. Het is goed dat we het nu met hulp van Ellen weer hebben opgepakt. Er is meer betrokkenheid bij elkaar. De tijd was er kennelijk weer rijp voor. Ellen voorziet ons van tips en tricks om een buurtvereniging goed op te zetten en daarbij niet te hard van stapel te lopen. Zij zit ook in de groepsapp en houdt zo op die manier een oogje in het zeil, zonder zich er heel erg mee te bemoeien.’ Het gesprek met de woningbouwvereniging is volgens hem nodig om achterstallig onderhoud en overlast, met name door drugsgebruikers, aan te pakken. ‘Er moet wel wat gebeuren.’

De Barones en de sociaal juridische hulpverlening

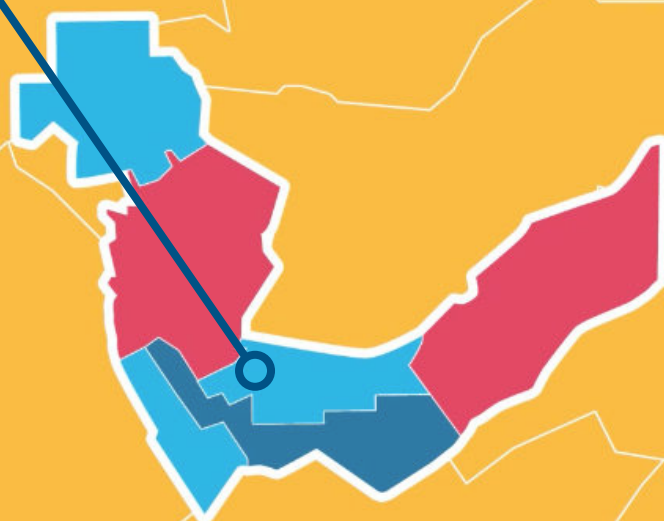
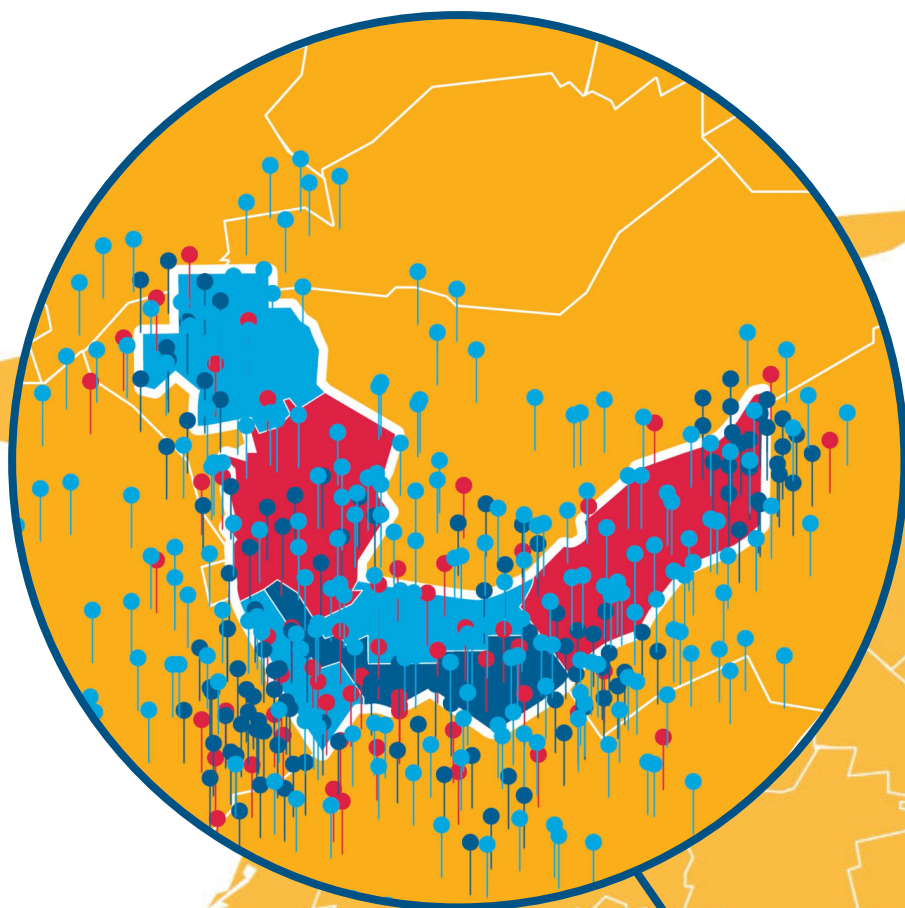
Caleidoscoop heeft in 2021 nieuwe stappen gezet in de samenwerking met de zogenoemde ketenpartners. Eerder in dit Sociaal Jaarverslag toonde het voorbeeld van Gezinsmaatje hoe nauw wordt opgetrokken met andere hulp-, onderwijs- en gezondheidsorganisaties. Een ander mooi project dat het bereik van het welzijnswerk vergroot ontstond nadat de bibliotheken Mar en Fean en steunpunt de Barones de handen ineensloegen. Dankzij de samenwerking breidt de sociaaljuridische hulpverlening uit naar de bibliotheken in Heerenveen, Akkrum en Jubbega. Gespecialiseerde vrijwilligers

houden elke dinsdagmiddag tussen half twee en half drie in de drie vestigingen spreekuur. De basis voor de laagdrempelige hulp bij belastingaangiften, het aanmaken van bijvoorbeeld een DigiD en aanvragen zorg- of huurtoeslag voor mensen met een kleine beurs is in 2021 gelegd. De uitvoering startte begin 2022. Coördinator Bart Koet van de Barones ziet toe op het inroosteren van de vrijwilligers die vanuit wijkcentrum de Kempnaer in Heerenveen en de drie bibliotheken advies en bijstand verlenen.

‘Mensen kunnen beter tien keer om hulp vragen dan één keer in de problemen komen.’

Bart: ‘Onze stevige band met allerlei facetten van het welzijnswerk zoals de buurtbemiddeling of budgetmaatjes houdt de lijntjes kort. Zodra er een sociaaljuridische component opduikt, kunnen andere vrijwilligers die daarbij werken doorverwijzen naar de Barones. Daarnaast hebben we een sterke samenwerkingsband opgebouwd met bijvoorbeeld vluchtelingwerk en nu dus ook de bibliotheek Mar en Fean. We weten steeds beter het pad naar elkaar te vinden. Wij verwijzen bij te complexe vragen of daar waar echt juridische hulp nodig is onze cliënten door naar netwerkpartners. Die doorverwijzing werkt goed, het vergroot de slagkracht. Vragen waarmee mensen zitten zijn vaak niet alleen sociaaljuridisch, of alleen maatschappelijk. Het grijpt in elkaar en daarom moeten wij ook elkaar snel en adequaat weten te vinden. Dat is in het belang van de mensen die ons nodig hebben. Gelukkig lopen we daar in Heerenveen aardig in voorop en zijn we een voorbeeld voor andere gemeenten.’ Bart juicht elke mogelijkheid die zich voordoet om de dienstverlening van de Barones te vergroten toe. ‘Er gaat helaas het nodige mis in de contacten tussen overheid en burgers. Niet iedereen is op de hoogte van zijn of haar rechten of beschikt over de vereiste vaardigheden. Vaak weten wij een oplossing te vinden. De Barones werkt momenteel met vijftien vrijwilligers die goed uit de voeten kunnen met sociaaljuridische vragen. Een van hen is Ferdinand. Hij startte in 2020 als vrijwilliger nadat hij eerder bij een bank had gewerkt en ervaring opdeed met notarieel recht.’ Het is heel dankbaar werk om mensen die niet vaardig zijn te kunnen helpen. Ze zeggen vaak wel honderd keer dankjewel. Mensen kunnen beter tien keer om hulp vragen dan één keer in de problemen komen. Wij proberen bij te sturen voordat het mis gaat. Alle burgers moeten kunnen krijgen waar ze recht op hebben.’ Christa, een andere vrijwilligster, verzorgt de administratie van de Barones. ‘Mijn drijfveer is dat iedereen gelijke kansen op deze wereld moet hebben. Ook als je weinig geld hebt. Wij garanderen geen oplossing, maar doen wel ons uiterste best iets te betekenen.’

286 inwoners maken gebruik van de financiële hulp die De Barones biedt.

Vrijwilligers Servicepunt

Het Vrijwilligers Servicepunt (VSP) maakt sinds 2004 deel uit van Caleidoscoop. In al die jaren zijn vele duizenden inwoners van de gemeente Heerenveen aan vrijwilligerswerk geholpen of wisten organisaties de weg naar het servicepunt te vinden. Vrijwilligers zijn meer dan voorheen de smeerolie van de samenleving. Sportverenigingen, onderwijs, ziekenhuizen, buurt- en dorpsinitiatieven of de cultuursector komen allemaal piepend en krakend tot stilstand als het onbetaalde werk achterwege zou blijven. Tijdens de coronapandemie bleek zonneklaar dat er een grote bereidheid bestaat onder mensen iets voor een ander te betekenen. In 2020 meldden zich spontaan vele tientallen vrijwilligers bij VSP om eens boodschappen voor iemand in de buurt te doen, een tuin aan te harken, een kop koffie te komen drinken of andere klusjes. Vrijwilligerswerk hoeft namelijk helemaal niet altijd langdurig te zijn, het mag ook eenmalig of incidenteel. Even tijd maken voor een ander, past volgens Raimunda Hörmann van VSP ook beter in het huidige tijdsgewricht. Veel mensen vinden het lastig zich te verbinden aan tijdrovende of langlopende verplichtingen. Raimunda is tevens coördinator

van een onderdeel van VSP waar vrijwilligers, net als bijvoorbeeld bij de Barones, juist wel vaak langduriger aan verbonden zijn, namelijk de Buurtbemiddeling. De vrijwilligers worden getraind en volgen een specifieke methodiek als ze als buurtbemiddelaar aan de slag gaan.

Caleidoscoop

Buurtbemiddeling: 'Onze buurtbemiddelaars kunnen iets betekenen als het ongenoegen nog beginnend is'

Tijdens de coronapandemie nam de vraag om bemiddeling tussen burenen duidelijk toe, signaleert Raimunda. 'Mensen gingen meer thuiswerken, dan ervaar je de burenen meer dan wanneer je buitenshuis werkt. Onze buurtbemiddelaars kunnen iets betekenen als het ongenoegen nog beginnend is. Als de spanningen zo hoog oplopen dat het bijna fysiek wordt, valt er vaak voor ons weinig meer te doen. Daarom hebben we ook goede contacten met verwijzers zoals politie, gemeente of woningcorporatie zodat zij signalen snel doorzetten.' Gebruikelijk is dat de buurtbemiddelaar beide partijen in een burenenconflict spreekt en vervolgens probeert hen in een afsluitend gesprek om de tafel te krijgen of afspraken te maken hoe zij verder met elkaar om willen gaan. 'Het eindresultaat hoeft niet altijd te zijn dat ze als vrienden voortaan weer door de deur kunnen of bij elkaar op de koffie komen.' Het is al mooi als de kou uit de lucht is en de spanningen afnemen. 'Als burenen kun je elkaar niet ontlopen. Als de ergernis hoog oploopt kan het werk of gezinsleven beïnvloeden. Het heeft een grote impact op het leven.' Nadat de afspraken zijn gemaakt, wordt er na een paar weken nog eens nagebeld over hoe de vlag er dan bij hangt en of de omgang genormaliseerd is. 'Als burenen niet meer met elkaar in gesprek kunnen, maken we ook wel gebruik van pendelbemiddeling. Dan is de buurtbemiddelaar een boodschapper tussen beide partijen. Soms houdt het voor ons ook op, dan proberen we tot afspraken te komen die in elk geval de-escalierend werken', vertelt Raimunda. Via het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) krijgen buurtbemiddelaars in spé verplichte basistrainingen of vervolgotrainingen. 'Die trainingen zijn echt wel nodig. Als buurtbemiddelaar moet je onpartijdig zijn en er als gespreksleider voor zorgen dat beide partijen samen tot een oplossing komen. Zelf bedacht of zelf besloten. Zo kun je veel leed voorkomen.'

Samen met Linda van de Poll van het Team Vrijwilligers Servicepunt heeft Raimunda daarnaast ook voorlichting gegeven aan besturen van verenigingen en stichtingen over de wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR) die in juli 2021 inging. Iets heel anders dan haar andere bezigheden, maar het moet wel goed geregeld worden. Vrijwilligerswerk is niet vrijblijvend. Daarin is ook de hoofdelijke aansprakelijkheid van bestuursleden opgenomen. Tijdens een webinar waarvoor zich dertig organisaties uit Heerenveen hadden aangemeld informeerden Raimunda en Linda de deelnemers over de consequenties voor hun non-profit organisatie. 'Er bleek nog veel onduidelijk te zijn, ook wat betreft de gevolgen en noodzakelijke stappen die er gezet moeten worden. Organisaties moeten het goed regelen, zeker de kleinere die alleen op vrijwilligers draaien. We hebben alle onderdelen afgevinkt.' VSP houdt een vinger aan de pols en zal zo nodig vervolgotactiviteiten op touw zetten. Raimunda: 'Twee keer per jaar organiseren we een 'Soep en ontmoet' voor alle vrijwilligersorganisaties in de gemeente Heerenveen. Daar pikken we vragen op waar we vervolgens weer op kunnen inspelen.'

Budgetmaatjes

Wanneer iemand financieel is vastgelopen of dat dreigt te raken, kan een vrijwillig budgetmaatje uitkomst bieden. Budgetmaatjes zijn getraind om op een laagdrempelige en persoonlijke manier hulp te bieden aan mensen met financiële problemen. Niet alleen ondersteunen budgetmaatjes in een moeilijke tijd, ze bieden ook handvatten aan om in de toekomst uit de schulden te blijven. Om hulp te krijgen van een budgetmaatje is een aanmelding bij de schuldhulpverlening van de gemeente Heerenveen noodzakelijk. Het budgetmaatje kijkt samen met de hulpvrager naar de administratie plus de uitgaven en bespreekt de mogelijkheden waar te besparen valt en hoe overzicht over de financiën te houden. Soms worden, indien nodig, betalingsregelingen met organisaties getroffen.

‘In dit werk moet je bij de mensen thuis kunnen komen en hen zien en spreken. Dat kon een tijdlang niet of heel moeilijk.’

‘Vroegsignalering is cruciaal om uit de ellende van olopemde schulden en malaise te blijven’, weet coördinator Budgetmaatjes Jacqueline Lenis. ‘Als de huur een keer niet is betaald of de energielasten niet meer zijn op te brengen, kunnen de budgetmaatjes ondersteuning bieden. Door de toenemende complexiteit van de wereld met allerlei regels en regelingen zie je een stapeling van zaken. Armoede gaat vaak ook gepaard met laaggeletterdheid. Door samen de vragen op te pakken en te helpen bij de zelfredzaamheid kunnen we erger voorkomen. Soms is het ook nodig een hulplijn te organiseren als er meer aan de hand blijkt te zijn. Doordat de budgetmaatjes bij de mensen thuis komen, krijgen ze een beeld van andere zaken waar de hulpvrager tegen aan loopt. Er kan dan ook worden doorverwezen. We werken nauw samen met de Barones, maar ook met de schuldhulpverlening en de gemeente. We koppelen de voortgang ook altijd terug’. De budgetmaatjes komen vanuit het onderwijs, de accountancy of het maatschappelijk werk. Inmiddels zijn er negentien maatjes. Tijdens de coronapandemie nam de hulpvraag met de helft af tot vijftien aanvragen. ‘In dit werk moet je bij de mensen thuis kunnen komen en hen zien en spreken. Dat kon een tijdlang niet of heel moeilijk.’ Inmiddels neemt de vraag weer toe. Jacqueline: Mensen die met dit soort geldproblemen kampen, komen niet makkelijk in beeld en blijkt ook lastig hen met informatie te bereiken. Juist in deze tijd van olopemde energielasten en duurdere boodschappen zijn er veel meer mensen waar wij iets voor kunnen betekenen. Het is lastig voor hen de eindjes aan elkaar te knopen. We bereiken nog niet iedereen die we denken te moeten bereiken. Daar blijven we ook het komend jaar 2022 tijd en energie in steken ook in de samenwerking met gemeente, Humanitas, Vluchtelingenwerk en Barones.’

Netwerkcoach en maatjesproject VSP

Korte lijntjes, dat is waar Caleidoscoop in uitblinkt.

Netwerkcoach Liza de Vries is als VSP'er aangehaakt om te werken aan de zelfredzaamheid van inwoners die in beeld komen bij het welzijnswerk omdat ze weinig sociale contacten hebben, geen gebruik kunnen maken van een vangnet en vereenzaming op de loer ligt. Zij krijgt via verschillende wegen verzoeken om aan de slag te gaan en hun sociale netwerk in kaart te brengen. Vooral huisartsen, praktijkondersteuners, maatschappelijk werk en de

GGD maar ook andere onderdelen van Caleidoscoop zoals opbouwwerk of budget- of gezinsmaatjes melden mensen aan. Zo'n vijftig vrijwilligers hebben zich specifiek aangemeld als maatje. Liza brengt in vijf gesprekken het netwerk in beeld om tot een eventuele oplossing voor de hulpvraag te komen. Blijkt de nood heel urgent, kan de netwerkcoach opschaling aanreiken door een 'meitinker' of maatschappelijk werker in te schakelen.

'Vaak blijkt er dan meer netwerk te zijn dan gedacht'

Liza: 'Als je niets doet ligt vereenzaming op de loer. Mensen vragen niet zomaar hulp, dat durven ze vaak niet. Ze voelen zich bezwaard, willen de kinderen of burens niet tot last zijn. Wij kijken of er familie, vrienden of burens zijn die toch iets voor hen kunnen betekenen. Vaak blijkt er dan meer netwerk te zijn dan gedacht. Voor mij is het belangrijk om de mensen te zien. Ik kom achter de voordeur. Dat is een vereiste om een goed beeld te krijgen. Ik ga altijd het gesprek aan. Soms moet ik duidelijk zijn, ook al kan dat hard overkomen. Dan kan ik ze niet direct koppelen aan een maatje en komen ze op een wachtlijst. Door het netwerk scherper op het netvlies te krijgen, biedt dat vaak aanknopingspunten. Het is belangrijk voor een netwerkcoach om goed te luisteren en dat je op je handen kunt zitten. Een cliënt moet ook zelf met zijn of haar probleem aan de slag. Daarom is het nodig grenzen aan te geven. Het aantal hulpvragen is toegenomen van honderd per jaar naar driehonderd, dat geeft wel aan dat het niet altijd lukt direct uitkomst te bieden. Mensen kunnen heel ongedurig zijn, dan bellen ze al na een week of er een maatje beschikbaar is. Het zegt iets over nut en noodzaak en ook de urgentie in de samenleving.' Liza merkt dat het soms moeilijk blijkt voldoende gekwalificeerde vrijwilligers te vinden. 'Mensen gaan later met pensioen en willen dan nog een tijd reizen. Vroeger wilden ze zich wel voor langere tijd aan een klus binden, nu liever afgebakend en voor kortere tijd. Mensen die eenzaam zijn kun je niet steeds nieuwe maatjes sturen.' Wat uitkomst biedt is dat studenten mbo en hbo die bij het leerbedrijf van Caleidoscoop stage lopen als vast onderdeel in de stage ook als maatje fungeren. Op jaarbasis gaat het om vijftien tot twintig studenten.

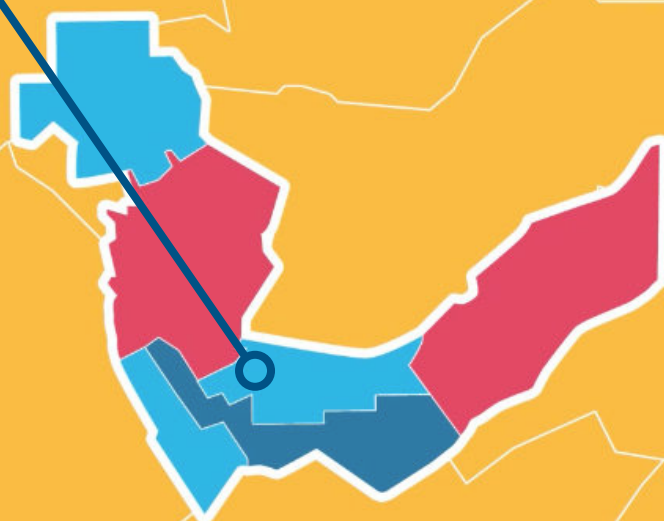
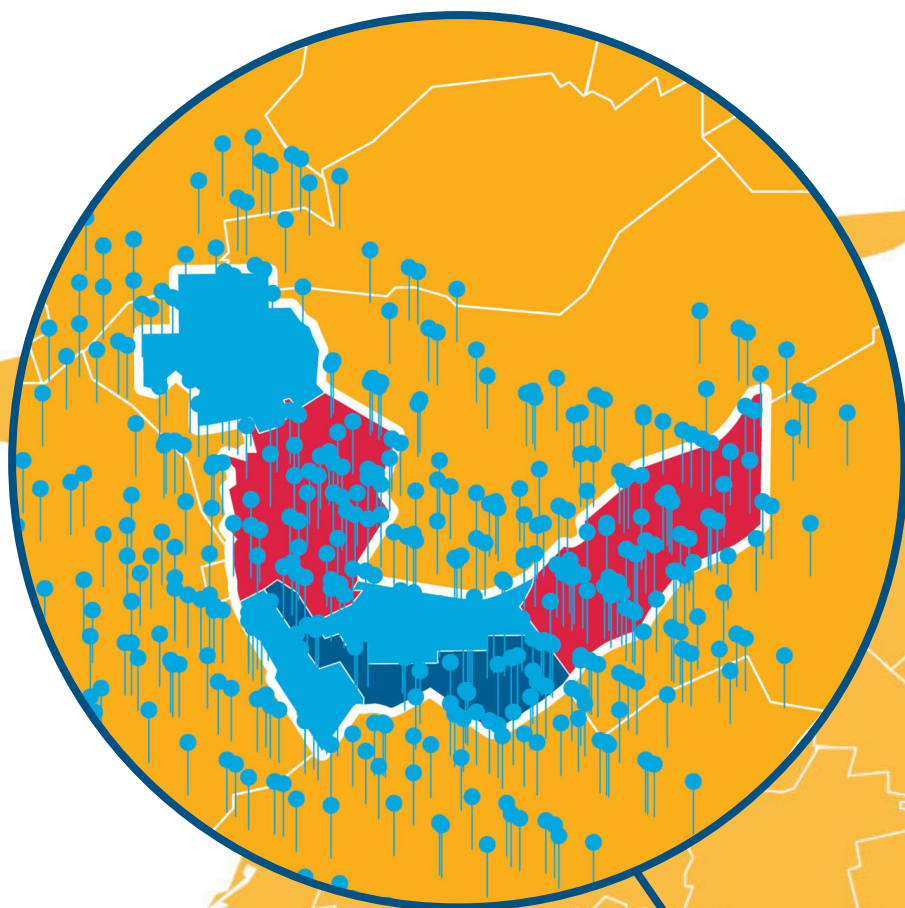
Vriendinnen voor het leven

Ze woonden al een tijdje bij elkaar in de buurt. Zowel Anja Oosterhuis (70) als Greet Herbert (75) hadden behoefte aan een maatje. Het Vrijwilligers Servicepunt van welzijnsorganisatie Caleidoscoop in Heerenveen bracht de twee met elkaar in contact. 'Het klikte meteen. We zijn hartsvriendinnen', zegt Anja. Greet voegt toe: 'Het is alsof we elkaar al honderd jaar kennen.'

Anja zat twee jaar geleden in een behoorlijke dip. Ze heeft een nieuwe donornier na een eerdere afstotingsreactie. 'Die doet het gelukkig goed.' Maar het alleen zijn in combinatie met haar kwetsbare gezondheid eisten het nodige van haar. 'Ik was niet zo lang daarvoor in Heerenveen komen wonen en wilde weer onder de mensen zijn.' Ze klopte aan bij het vrijwilligersservicepunt en die raadde haar gezelschap aan. Eerst vroeg ze zich af of zo'n stap wel iets voor haar was. 'Gelukkig heb ik me toch aangemeld', zegt ze terugkijkend opgewekt. Met een eerste mevrouw klikte het niet, een tweede ging verhuizen, maar drie keer bleek scheepsrecht. Greet op haar beurt had net haar man verloren. 'Ik meldde me aan als maatje omdat ik zelf ook behoefte aan iemand had waarmee ik kon praten en dingen kon ondernemen.' Groot voordeel was dat Greet een auto had. Samen trokken de vriendinnen er op uit. Ze bezochten in Lemmer een terras of stroopten tweedehands markten af. 'Een plezier dat we hadden. De band die wij hebben opgebouwd gaat niet meer stuk', zegt Anja beslist.

In 2021 waren 543 mantelzorgers, een stijging van maar liefst 70%.

Samenwerken aan Meedoen

Een ervaring met netwerkcoaching in 2021 als voorbeeld

Er meldt zich een vijftigjarige vrouw aan de balie van Caleidoscoop. Ze vertelt dat ze dakloos is. Ze is onlangs verhuisd van Brabant naar Friesland. Ze zit ergens in een huisje op een camping in Friesland. Ze kon in dit huisje maar tijdelijk verblijven en is er uitgezet: Haar netwerk is in Brabant, in Friesland kent ze niemand. Ze heeft zich ingeschreven voor een woning in Heerenveen. In gesprek met mevrouw eerst haar hulpvraag concreet gemaakt. Ze zoekt een nieuwe huurwoning in Heerenveen en zou graag hier een netwerk willen opbouwen omdat ze deze in Heerenveen niet heeft. In het tweede gesprek zijn we haar netwerk in kaart gaan brengen. Ze geeft aan dat ze twee volwassen kinderen heeft met een beperking. Haar kinderen wonen beiden in een woonvorm in Flevoland. Ze heeft een 'vage' kennis in Heerenveen, die ze kent via een datingsite. Tijdelijk kan ze bij deze 'vage' kennis inwonen. Ze gaat zich inschrijven met hulp van Stichting de Barones voor een huurwoning in Heerenveen. In het derde gesprek kijken we samen naar hoe we haar netwerk kunnen uitbreiden. Ze geeft aan dat ze graag vrijwilligerswerk wil gaan doen. Ze heeft in Brabant ook vrijwilligerswerk gedaan bij de voedselbank en wijk- en buurthuizen. Dit zou ze wel weer willen. Ik breng haar in contact met een aantal wijkcentra in de gemeente Heerenveen om vrijwilligerswerk te gaan doen. Ze heeft met een wijkcentrum direct een klik en gaat daar aan de slag als barvrijwilligster. In het vierde gesprek geeft ze aan dat ze met hulp van Stichting de Barones een huurwoning in Heerenveen heeft toegewezen gekregen. Ook geeft ze aan dat ze het ontzettend naar haar zin heeft als vrijwilliger in het wijkcentrum. Ze straalt helemaal en zegt: "ik doe iets wat ik ontzettend leuk vind." Ze heeft zelfs haar taken in het wijkcentrum uitgebreid en draait al meerdere diensten bij verschillende activiteiten. 'Ik maak contact met de mensen om een praatje te maken. Dat vind ik geweldig.'

Aanspreekpunt en coördinatie mantelzorg in gemeente Heerenveen

Het leveren van mantelzorg is geen bewuste keuze. Het gebeurt, soms plotseling of vaak ook heel sluipenderwijs en geleidelijk. Het ondersteunen van een dierbare heeft iets vanzelfsprekends. Zonder het zelf te weten zijn veel mensen mantelzorger. Ze zorgen voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende partner, ouder, kind of ander familielid, vriend, buur of kennis. Wat mantelzorgers verbindt is dat ze er niet voor geleerd hebben en de zorg niet beroepsmatig verlenen maar omdat zij een persoonlijke band hebben met degene voor wie ze zorgen. Mantelzorg is een gevolg van omstandigheden en kan doorgaans langdurig en intensief zijn. In de participatiesamenleving valt mantelzorg niet meer weg te denken. De zorg voor naasten ontlast de gezondheidszorg. In de gemeente Heerenveen kunnen mantelzorgers voor ondersteuning terecht bij de VSP'ers. Zowel voor vragen als voor het maken van een afspraak voor bijvoorbeeld een huisbezoek. Tijdens de coronapandemie verwees Caleidoscoop mantelzorgers ook door naar andere instanties voor een luisterend oor of voor hulpvragen. Mantelzorgcoördinator Janneke de Jong hield zich in 2021 specifiek bezig met het signaleren en bereiken van mantelzorgers, het ontlasten en bieden van ondersteuning, het onderhouden en versterken van het netwerk in de gemeente en daarbuiten en het vergroten van de kennis over mantelzorg en het bijspijkeren van collega's. In totaal telt Heerenveen ruim vierduizend mantelzorgers, dat betekent globaal dat bijna een op de tien inwoners mantelzorg verleent. Zo'n tien procent van hen geeft aan overbelast te zijn.

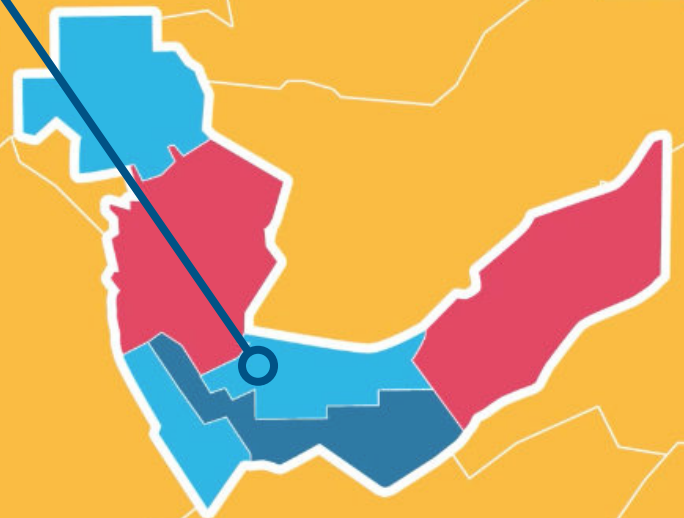
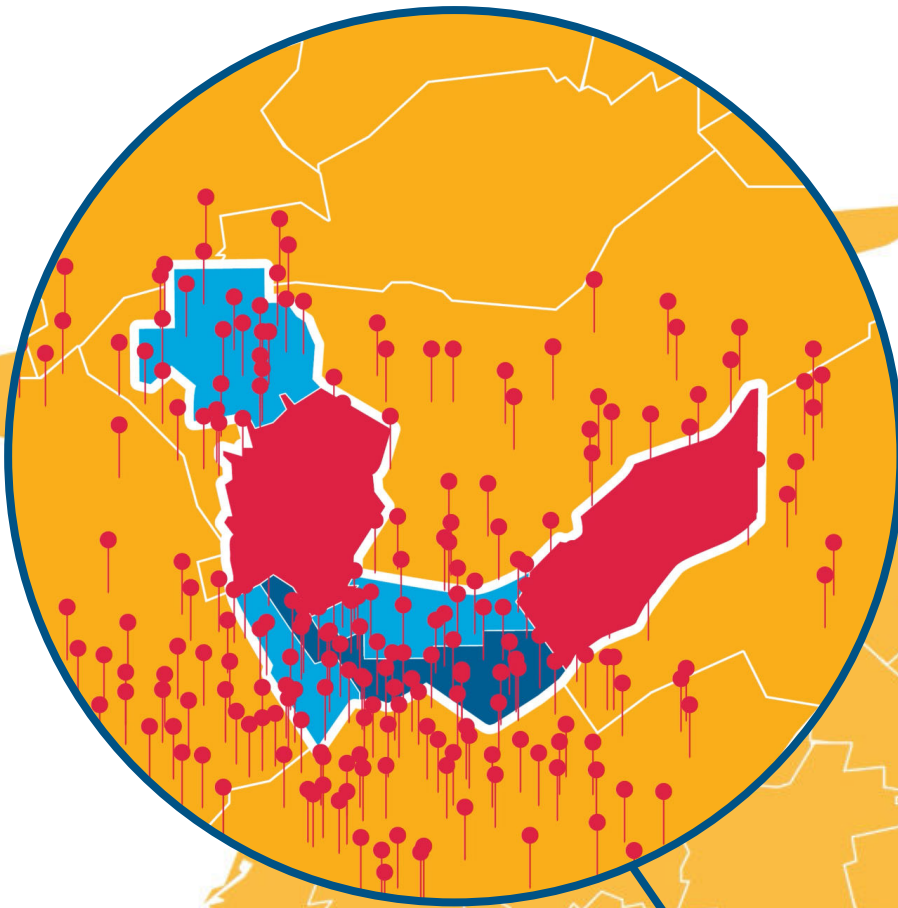

'We zien vooral dat de regeldruk bij het aanvragen van indicaties toeneemt en voor een grote belasting zorgt'

Janneke: 'Doordat mantelzorgers zich bij ons aanmelden als ze denken in aanmerking te komen voor de mantelzorgpas, houden wij een goed beeld van de mantelzorg in Heerenveen.' De overheid heeft de mantelzorgpas in het leven geroepen als geste voor mensen die veel voor een ander doen. Naast een cadeaubon, krijgen de mantelzorgers een bloemetje die hen persoonlijk door een VSP'er wordt overhandigd. Ook kunnen de aanvragers opgeven of er jongeren in het gezin opgroeien die of zelf fysieke zorg bieden of zorg tekort komen. Doordat de VSP'ers de waardering uitreiken komen ze achter de voordeur en kunnen ze de situatie en zorgvraag zo goed mogelijk inschatten. 'Mensen zijn superblij met het bloemetje en de persoonlijke aandacht en dat wij tijd voor hen nemen. De meesten beseffen dat wij weinig aan hun situatie kunnen veranderen.' Als er meer zorg nodig is, kunnen ze doorverwijzen naar een Meitinker, helpen bij het aanvragen van een indicatie of als er sprake lijkt van vereenzaming, onderzoeken of er meer sociaal contact mogelijk is en eventueel de netwerkcoach inschakelen. Elk jaar moeten mantelzorgers opnieuw de waardering aanvragen. In 2021 vroegen zo'n vierhonderd mantelzorgers de mantelzorgpas aan, het geeft wel aan dat lang niet iedereen die mantelzorg in Heerenveen verleent ook de blijk van waardering aanvraagt. Zowel de jongerenwerkers als de VSP'ers doen de huisbezoeken. Caleidoscoop organiseert twee keer per jaar zogenoemde Fundagen voor jonge mantelzorgers samen met de gemeenten Fryske Marren en Heerenveen. Janneke: 'Ontmoeting staat daarbij centraal. Jongeren hoeven op die dag een keer niet te zorgen. Ze staan zelf in het zonnetje.' Van de jonge mantelzorgers woont zo'n 90 procent nog thuis. In 2021 liep er een proef waarbij mantelzorgers via Saar aan Huis drie keer twee uur aanvullende ondersteuning konden krijgen. Die pilot loopt nog door in 2022. 'We zien vooral dat de regeldruk bij het aanvragen van indicaties toeneemt en voor een grote belasting zorgt. We onderzoeken of we die regeldruk in de gemeente Heerenveen kunnen verlagen door nog beter maatwerk te leveren en hoe we nog scherper de mantelzorgers op de bril hebben en houden.' De verschillende onderdelen van Caleidoscoop, zoals ook het sociaaljuridisch steunpunt de Barones, spelen daarin een rol. 'Doordat ik als mantelzorgcoördinator en VSP'er twee petten op heb, kan ik nieuwe inzichten en kunde binnen de organisatie aan andere welzijnswerkactiviteiten koppelen en professionals bijscholen.'

350 vrijwilligers hebben zich ingezet, een positieve stijging van 25%

Kenniscentrum

Veel van de taken die onder het Vrijwilligers Steunpunt vallen maken deel uit van het kenniscentrum Welzijn en vrijwilligerswerk. Het kenniscentrum van Caleidoscoop verenigt projecten zoals mantelzorg, buurtbemiddeling, budgetmaatjes en gezinsmaatjes, die door hun aard niet wijk-, buurt- of dorpsgericht uit te voeren zijn vanwege schaalgrootte of omdat de privacy van inwoners dat niet toelaat. De uitvoering vindt wel zoveel mogelijk gebiedsgebonden plaats en in nauwe afstemming met opbouw-, jongerenwerkers en VSP'ers, terwijl het kenniscentrum zorg draagt voor het borgen van de kennis en ontwikkeling. Het kenniscentrum onderhoudt de contacten met samenwerkingspartners en levert bijvoorbeeld input voor de ontwikkeling van uitvoeringsplannen van de gemeente.

Jongerenwerk en prachtproject MDT Divers met collega-welzijnsorganisaties

Jongerenwerkers van Caleidoscoop zijn op allerlei plekken in de gemeente Heerenveen actief. Of het nu op straat is, op hangplekken waar jongeren samenkomen, in het Jongerencentrum Casa, op scholen of andere ontmoetingsplaatsen zoals dorps- en wijkcentra. De jongerenwerkers zijn daar waar jongeren te vinden zijn. Die grote inzetbaarheid en flexibiliteit loont. Omdat de jongerenwerkers overal actief zijn, kennen zij de jeugd en ontstaat er een vertrouwensrelatie. Het motto is: geen hokjes of regeltjes, maar voor iedereen tussen de tien en vijftig jaar aanspreekpunt zijn en luisterend oorbieden. Ook ouders, dorps- en wijkbelangen of verenigingen kunnen contact met het jongerenwerk opnemen voor advies of ondersteuning. De jongerenwerkers werken in de preventieteams in de scholen onder de naam 'Jongerenteam in de School' (JIDS). Schoolgaande kinderen en jongeren met zorgbehoeften kunnen door

de samenwerking tussen onderwijs, hulpverlening en ouderen een beroep doen op extra ondersteuning. In de aanpak staat preventie centraal om complexe en meevoudige problematiek te voorkomen. Het doel is dat de jongeren hun schoolloopbaan goed doorlopen.

Een voorbeeldproject waarvoor Caleidoscoop gedurende de coronapandemie samen met vier andere welzijnsorganisaties in de provincie Fryslân een subsidie heeft ontvangen is MDT Divers. Jongeren tussen de 14 en 27 jaar kunnen dankzij MDT Divers aan de slag met hun talenten en tijdens gespreksgroepen, workshops en maatschappelijke snuffelstages ontdekken waar hun talent ligt. Samen met een jongerencoach stellen de deelnemers een routekaart op voor hun MDT-reis. Het project is gefinancierd met een bijdrage van het landelijke programma Maatschappelijke Diensttijd (MDT). Wekelijks ontmoeten de jongeren andere deelnemers en ervaren ze hoe het is om iets voor een ander te betekenen. Op basis van de talenten die ze ontdekken of willen ontwikkelen gaan ze aan de slag bij een organisatie, bedrijf of een activiteit naar keuze. Doordat MDT Divers grote delen van de provincie bestrijkt is de keuze aan begeleiders en organisaties groter dan als het project beperkt zou zijn tot alleen de gemeente Heerenveen. Jongeren uit de gemeenten Smallingerland, Waadhoeke, Harlingen, Heerenveen, Ooststellingwerf, Súdwest-Fryslân en inmiddels Dantumadiel en Noardeast Fryslân doen er aan mee. De toekenning van de subsidie om ervaring met de werkwijze op te doen is een goed voorbeeld van de samenwerking tussen jongeren, jongerenwerkers, ketenpartners en de zes gemeenten. Samenwerkingspartners zijn o.a. de gemeenten, Thialf, sc Heerenveen, Atelier Majeur, Landschapsbeheer Friesland, zorginstelling De Friese Wouden, Sport Fryslân, Posthuis Theater, Ausnutria, Bibliotheek Mar en Fean, Brainfood en Heaven Open Air.

Jongerenwerker Tim Weidenaar schetst hoe MDT Divers tot stand kwam en hoe werkzaam de aanpak blijkt voor jongeren.

'Ik vind het fantastisch. Juist tijdens de coronapandemie viel er veel weg voor jongeren. Dankzij deze extra middelen konden we hen toch iets bieden waarbij ze en elkaar konden ontmoeten, ze hun talent ontwikkelden en maatschappelijk actief waren. Het biedt een prachtkans om te ontdekken welke kant je op wilt in je ontwikkeling. Ik was zelf een bezoeker van een jeugdthunk, ging aan de slag als vrijwilliger en ben vervolgens later Social Work gaan doen. Als de mogelijkheid er was geweest had ik graag iets meer over sociale hygiëne geleerd of een cursus ehbo gedaan. MDT Divers biedt jongeren die gelegenheid.' Hij vertelt over een jongere die aan het project deelnam en die hij vroeg om een voorlichting op een school te verzorgen. 'Die jongere kampte met een sociale angststoornis, vond alles daardoor heel spannend. Hij heeft op eigen tempo zijn grenzen verlegd en is persoonlijk zo gegroeid dat hij nu voor een groep kon presenteren. Dat moest van heel ver weg komen. Hij werd steeds weer betrokken bij de groep en maakte er uiteindelijk ook vrienden. Nu staat hij een stuk sterker in zijn schoenen. Door de jongeren zelf te betrekken bij de voorlichting over wat Maatschappelijke Diensttijd inhoudt, staat het verhaal veel steviger. Aan het project namen tien jongeren deel, waarvan de meesten als vrijwilliger of op een andere manier maatschappelijk actief blijven. Het mooie van deze aanpak is dat de jongere centraal staat.'

MDT Divers heeft een looptijd van twee jaar en zal eind 2022 hopelijk een vervolg krijgen. Caleidoscoop is er veel aan gelegen de werkwijze in het jongerenwerk voort te zetten. De samenwerkende partners hebben een nieuwe aanvraag voor nog eens drie jaar in voorbereiding. Tim: 'Ook als de bijdrage niet toegekend zou worden, heeft de ervaring meer dan geloond. Wij zijn er om jongeren verder te helpen. Tijd kunnen nemen voor jongeren, is zo mooi. De laagdrempelige manier van werken betaalt zich uit. Jongeren hebben een grote behoefte zichzelf te ontwikkelen. Dat begint in eerste instantie met ontmoeting. Door vragen te stellen, te luisteren en suggesties te doen, komt er structuur in hun ontwikkelingsvraag. Vervolgens geven ze daar zelf handen en voeten aan. Heel veel jeugd is al lekker bezig, die zetten zich in voor een eigen ontmoetingsplek in een park, voor het dorpsfeest of in een jeugdthunk.' Hij verwijst nog maar eens naar zichzelf. 'Het vrijwilligerswerk kwam op mijn pad. Nu ben ik jongerenwerker.'

Resultaten jaarverslag 2021

Welzijnswerk in gemeente **Heerenveen**

Colofon

Tekst en redactie:

Fokko Bosker

Opmaak en vormgeving:

Merkmonsters

Fotografie:

Niels Remigius, Merkmonsters

Ferdi Celik

Voor vragen en op- of aanmerkingen naar aanleiding van dit jaarverslag kunt u contact opnemen met Caleidoscoop via onderstaande gegevens:

Caleidoscoop

Weegbree 72

8446 SC Heerenveen

T: 0513 629 090

E: info@caleidoscoopheerenveen.nl

Resultaten Kenniscentrum Welzijn en Vrijwilligerswerk

VSP (Vrijwilligers Service Punt)

Het VSP fungeert als een kenniscentrum voor vrijwilligerswerk in de gemeente Heerenveen op het gebied van vacatures, advies, ondersteuning, training en contractbeheer. Zowel voor de individuele vrijwilliger als voor vrijwilligersorganisaties.

Aantal vrijwilligers

In 2021 waren er in totaliteit 350 vrijwilligers actief betrokken bij de projecten van Caleidoscoop. Daarvan waren er 11 afkomstig buiten Heerenveen.

Het aantal vrijwilligers actief bij Caleidoscoop is in 2021 gestegen met 70. We zien over het algemeen een toename van de inzet van vrijwilligers in de gemeente Heerenveen. Dit is een resultaat van de campagne Even tijd.

Resultaten VSP Auto

In 2021 waren er 65 hulpvragers die gebruik hebben gemaakt van de VSP Auto. Gezamenlijk waren zij goed voor 825 ritten. Deze zijn verzorgd door in totaal 12 vrijwilligers.

Steunpunt de Barones

Steunpunt de Barones is in de gemeente Heerenveen het eerste aanspreekpunt voor vragen op Sociaal Juridisch gebied. Ze biedt op laagdrempelige wijze ondersteuning. Enerzijds door in eigen beheer oplossingen te zoeken voor inwoners met een hulpvraag, anderzijds door het inschakelen van netwerkpartners als oplossingen buiten kennis en kunde van het vrijwilligers van de Barones vallen.

Resultaten Steunpunt de Barones

In 2021 zijn er in totaal 875 inwoners geweest die een vraag hebben ingediend bij Steunpunt de Barones. Samen waren zij goed voor in totaal 1154 vragen. Hierbij waren 15 vrijwilligers betrokken.

Aard van de vragen

• Gemeente	255
• Schuldhulp advies	81
• UWV	61
• SVB	34
• Belasting	330
• DUO	22
• IND	23
• Overig	348

NB door Corona zijn de cijfers niet compleet. Tijdens lockdown is veelal telefonisch, vanuit huis, afgehandeld en daarmee niet geregistreerd.

Budgetmaatjes

Wanneer iemand financieel is vastgelopen of dreigt te raken, kan een budgetmaatje hulp bieden. Budgetmaatjes zijn vrijwilligers die op advies van de gemeente (schuldhulp/vroegsignalering) ingezet worden bij de begeleiding van inwoners met financiële problemen. Budgetmaatjes zijn getraind om op een laagdrempelige en persoonlijke manier hulp te bieden.

Resultaten Budgetmaatjes

In 2021 waren er in totaal 15 hulpvragen voor dit project, waarbij er 19 vrijwilligers zijn geregistreerd.

Buurtbemiddeling

Buurtbemiddeling werkt op zo'n wijze dat inwoners geleerd wordt zelf invloed uit te oefenen op hun situatie en daar regie over te voeren. Door het vinden van een oplossing aan de burens zelf over te laten, stimuleer je zelfredzaamheid en autonomie. Wanneer buurtbemiddeling tijdig ingezet wordt kan escalatie voorkomen worden.

Resultaten Buurtbemiddeling

Door de inzet van buurtbemiddeling leven 32 burens weer in betere harmonie met elkaar. Vijf inwoners hebben professionele hulp ontvangen voor problemen die anders niet, of later aan het licht waren gekomen. Acht inwoners zijn doorverwezen naar andere instanties. Dertien inwoners hebben informatie en advies gekregen over hoe beter om te gaan met de burens of over hoe zij zelf de overlast bespreekbaar kunnen maken.

Tweemaal is er een krantenartikel over buurtbemiddeling geplaatst in Groot Heerenveen en de Heerenveense Courant. Het effect hiervan is meer bekendheid bij de inwoners. Met name voor het inwinnen van advies werd buurtbemiddeling vaker gevonden.

De nieuwe flyer is ontwikkeld en verspreid onder o.a. huisartsen, kerken en thuiszorg. Het effect hiervan is meer bekendheid bij de professionele organisaties.

Twee nieuwe vrijwilligers hebben de training buurtbemiddeling gevolgd. De vrijwilligers hebben elke zes weken een overleg of intervisie gevolgd. Halverwege het jaar konden zij daarnaast een regionale training volgen. Het effect is een getraind team met kennis van zaken.

De regionale overleggen zijn bijgewoond. Hierdoor is buurtbemiddeling op de hoogte van de laatste kennis en worden samenwerkingen versterkt. Voor 2022 staat er een regionale dag voor alle vrijwilligers gepland. Daarnaast gaan buurtbemiddelingsorganisaties gezamenlijk vervolgentrainingen organiseren. Dit drukt de kosten en zorgt ervoor dat de vrijwilligers hun kennis bijhouden.

Mantelzorg Coördinatie

De mantelzorgcoördinator zorgt ervoor dat mantelzorgers gevonden worden en de ondersteuning, aandacht en waardering krijgen die ze verdienen en nodig hebben. Hiermee wordt voorkomen dat mantelzorgers overbelast raken. De coördinator is aanspreekpunt voor informatie en advies over mantelzorg zowel intern als extern voor vrijwilligers en professionals.

Resultaten Mantelzorg Coördinatie

In 2021 waren er in totaal 536 mantelzorgers in gemeente Heerenveen. Daarvan waren er 464 volwassen en 72 werden aangemerkt als jonge mantelzorger (10-24 jaar).

N.B. dit zijn alle ingeschreven mantelzorgers over het gehele jaar (inclusief die situaties waar de mantelzorg is beëindigd door bijvoorbeeld overlijden, herstel etc.)

Trainingen

Op basis van vraag en aanbod worden vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties getraind en gecoacht. Hierbij valt te denken aan thema's als gespreksvoering, grenzen aangeven, houding en omgaan met weerstand. We volgen de landelijke ontwikkelingen op het gebied van trainingen. Nieuwe bij Heerenveen passende trainingen worden gevolgd om het aanbod te blijven ontwikkelen.

Onderstaande trainingen maakten in 2021 deel uit van het aanbod.

Basistraining

Omgaan met weerstand op vraag van Buitengewoon de Greiden ter voorbereiding op een buurtgesprek over de beweegroute. Inhoud: tips en tools over in gesprek gaan met buurtbewoners en eigen houding en het effect daarvan.

Samen dementie vriendelijk

Betrokken bij de ontwikkeling van 'In je buurt' met als onderdeel een laagdrempelige training voor verenigingen en wijken/dorpen. Goed bruikbaar in de gemeente Heerenveen.

Eenzaamheid

3 online trainingen tegen eenzaamheid, korte kennismaking met eenzaamheid. Bij de training 'Atelier eenzaamheid' waren 12 studenten betrokken. Bij de training voor vrijwilligers waren 3 deelnemers. De training die zich richtte tot thuiszorgmedewerkers kon rekenen op 15 deelnemers. Er is daarnaast nog een Workshop geweest over eenzaamheid. Deze is bezocht door een groep van 70 deelnemers, tevens bestaande uit hulpontvangers.

Bordje vol

2 momenten gepland in samenwerking met Moeders Ondersteunen Moeders (MOM) Deze is echter verplaatst naar 2022 i.v.m. de coronamaatregelen.

Campagne even tijd

De bedoeling was om tijdens de soep en ontmoet het Join de Jamspel aan te bieden aan organisaties. Helaas is ook deze bijeenkomst geannuleerd vanwege Corona. We hebben het spel aangeschaft en het is een hele mooie manier om het over inclusie te hebben.

Opvoedparty

Een online cursus gevolgd om dit in te zetten in Heerenveen. Helaas is dit niet van de grond gekomen. Er lijkt weinig behoefte te zijn aan een opvoedparty, inzet wordt in 2022 geëvalueerd en aangepast.

Opvoedondersteuning

Onder de overkoepelende naam opvoedondersteuning worden drie projecten uitgevoerd:

- Gezinsmaatjes
- Huiskamer
- Ouder (en kind) café

Gezinsmaatjes

De vrijwillige gezinsmaatjes zijn er voor elk gezin wat wel wat ondersteuning kan gebruiken, op welke manier dan ook. Zonder wijzende vinger of op belerende toon, maar juist met aandacht en respect voor de manier waarop het gezin al draait. Ze zijn er om het ouders net wat makkelijker te maken en – indien gewenst – om structuur aan te brengen. Op een laagdrempelige manier bieden gezinsmaatjes een antwoord op lichte opvoedingsvragen en nemen de tijd voor het kind.

Huiskamer

De huiskamer is een plek in de school waar kinderen in de leeftijdscategorie 4 tot 12 jaar kunnen komen spelen en richt zich vooral op kinderen die thuis niet veel mogelijkheden hebben om met vriendjes te spelen. Dit geldt voor kinderen die op de school zitten, maar ook kinderen die in de buurt wonen en naar een andere school gaan zijn welkom. Een professional organiseert samen met vrijwilligers deze activiteit.

Ouder (en kind) café

Ouder (en kind) café is een ontmoetingsactiviteit voor ouders met kinderen in de leeftijdsgroep van 0 tot 12 jaar. Het ontmoetingscafé heeft tot doel dat ouders een netwerk opbouwen met andere ouders. Zo kunnen zij een beroep doen op hun netwerk voor alle onderwerpen waar ze tegenaan lopen.

Resultaten Gezinsmaatjes

Aantal vrijwilligers	17
Aantal studentmaatjes	9
Aantal gezinnen	52
Aantal moeders	51
Aantal vaders	43
Aantal kinderen	100+

Afkomst gezinnen:

• Nederlands	25%
• Syrisch	25%
• Eritrees	25%
• Divers	25%

Hulpvraag:

- Bouwen netwerk
- Lichte opvoedproblemen
- Structuur creëren
- Taal ontwikkeling kinderen
- Ontlasten ouders door opvangen kind met beperking
- Leren fietsen

Verwijzers:

- Klantmanagers statushouders
- JVP GGD
- Team jeugd en gezin
- Primair onderwijs

Resultaten jongerenwerk

Het jongerenwerk richt zich op gedragsbeïnvloeding, het leren aangaan van sociale verbindingen met anderen (zoals leeftijdsgenoten, buurtbewoners en organisaties), het bevorderen van persoonlijke ontwikkeling en het aanleren van sociaal maatschappelijke competenties. Door preventief werken, vroegtijdig signaleren en het versterken van de zelfredzaamheid van de jongeren, wordt er gestreefd naar 100% jongerenparticipatie waarbij jongeren als volwaardig individu deel kunnen nemen aan de maatschappij. De jongerenwerkers faciliteren de gelegenheid en moedigen jongeren aan om taken op zich te nemen, verantwoordelijkheid te dragen om hun eigen beslissingen te nemen. Hierin luidt de gedachte; meedoen op maat is de beste vorm van preventie.

Accommodatie gebonden jongerenwerk

Het accommodatie gebonden jongerenwerk wordt uitgevoerd in jongeren centrum Casa. In het jongeren centrum werken jongerenwerkers samen met vrijwilligers (jongeren) op basis van de ABC methode. Deze methode streeft naar 100% jongerenparticipatie, waarin jongeren en volwassen vanuit een gelijkwaardige houding initiatief en verantwoordelijkheid nemen.

Ambulant jongerenwerk

De ambulant jongerenwerker werkt vindplaats gericht, zoekt dus de jongere op in zijn/haar eigen omgeving. Bijvoorbeeld bij het winkelcentrum, schoolpleinen, speeltuinen, parkeergarages, eigen woonwijk/dorp, etc. Kort gezegd op hotspots waar jeugd elkaar regelmatig treft. De ambulant jongerenwerker legt contact met de jongeren en gaat met ze in gesprek. In het gesprek geven ze jongeren advies en informatie, maar willen vooral graag weten wat de jeugd bezighoudt en waar ze tegenaan lopen.

Preventiewerker in het VO-JIDS

JIDS staat voor Jongerenteam in de School. Vanuit een integrale samenwerking tussen het jongerenwerk, JGZ verpleegkundigen en schoolmaatschappelijk Werk is het JIDS op bijna alle VO scholen aanwezig. De VO-school waarbij er geen preventiewerkers intern werken, heeft een eigen zorgsysteem, er is wel goed contact met deze school (aangaande stages / leerlingen e.d.).

Preventiewerker in het MBO (SAW)

SAW staat voor School als werkplaats. Dit betekent dat de jongerenwerker ook op het MBO preventief en laagdrempelig werkzaam is. Contact maken en in relatie staan met de student en de docent is wat de jongerenwerker doet. Het vroegtijdig signaleren van problematiek, eventuele doorverwijzing, eigen regie bevorderen, voorkomt schooluitval en zware hulpverlening.

Jongerenwerk in de Woonservicezone

In de woonservicezone zijn de jongerenwerkers onderdeel van het preventieteam. Hier werken zij samen met andere professionals en bundelen ze signalen die zich afspelen in de wijk. Hierdoor kunnen de jongerenwerkers gericht inzetten op preventie voor jeugd en omgeving. Jeugd beweegt zich niet door één zone, die vind je op meerdere plekken. Daarom stemmen de jongerenwerkers met elkaar af en doen zij ambulante rondes door de gehele gemeente.

Neventaken van het jongerenwerk

Naast de reguliere werkzaamheden heeft het jongerenwerk nog een aantal neventaken.

- OJO
- Zomerspelweek
- Samen = Leuker
- Maatschappelijke diensttijd

Algemene cijfers en resultaten jongerenwerk

Algemene gegevens

Aantal jongeren 12-17	3579
Aantal jongeren 18-23	3549
Aantal jongeren 24-34	5878

CASA:

Bezoekers; 65 (sterk beïnvloed door de lockdowns)
Vrijwilligers; 20

OJO:

Jonge ouders: 20

MDT:

Perspectief: 40
Divers: 33

JIDS/SAW:

Jids: 500

Online:

Volgers: 548
Actieve privéberichten jeugd: 55

Zomerspelweek:

Vrijwilligers: 75
Bezoekers: 150 (minder dan gebruikelijk door een andere opzet vanwege Corona)

Resultaten Woonservicezones

De gemeente Heerenveen is verdeeld in woonservicezones. In elke zone is Caleidoscoop actief met de volgende rollen:

- **VSP'er**
- **De opbouwwerker**
- **De jongerenwerker**

Woonservicezone 1

Haskerdijken, Nieuwebrug, Heerenveen-Noord, Heerenveen-centrum, Terband, Luinjeberd, Tjalleberd, Gersloot en Gersloot-Polder

Haskerdijken/Nieuwebrug:

Hier zijn de afgelopen jaren veel voorzieningen verdwenen. Er is geen basisschool meer en ook winkels zijn er niet. Het dorps huis is een belangrijke voorziening voor de inwoners van het dorp. Hier worden activiteiten georganiseerd zoals biljart, kaarten en ontmoeting voor senioren. Jaarlijks is er een dorpsfeest in het dorps huis It Deelshus. Het dorps huis is in 2020 opgeknapt. Haskerdijken Nieuwebrug heeft een actieve Dorpshulp groep. Vrijwilligers bezoeken alle 65+ers en deze doelgroep krijgt jaarlijks een kaart. Daarnaast was er voor de coronaperiode een koffie/theemoment georganiseerd vanuit de vrijwilligers van Dorpshulp. Plaatselijk Belang is een belangrijk orgaan voor de beide dorpen. Kensoor is een organisatie die begeleid wonen biedt, maar sinds 2020 ook de oude basisschool ombouwt tot een woonvorm voor ouderen. De omgeving is niet altijd tevreden over Kensoor en hoe ze communiceren met de omgeving. Het mooie van Kensoor is dat zij een aantal dingen onderhouden in de dorpen (bijvoorbeeld het Dodobos en sneeuwruimen in de winter).

Heerenveen Noord:

Prettige woonwijk met gemengde bebouwing. Er is een actief wijkbelang, er worden veel activiteiten op diverse plekken georganiseerd en er is meer sociale samenhang en dorpsgevoel dan in andere wijken. Voor een deel van de wijk is er een actieve buurtvereniging. Deze is helaas niet toegankelijk voor het deel Heerenveen Noord tussen

Herenwal en het spoor. Bewoners die daar wonen vinden dit jammer.

Er zijn veel instellingen met kwetsbare bewoners die soms overlast geven voor de buurt (GGZ, VNN, MindUp, FRL Begeleid wonen, Spatieplus en natuurlijk het ziekenhuis). Daarnaast zijn er 2 basisscholen en een aantal locaties van de OSG Sevenwolden (Buitenbaan 2x en Fedde Schurerplein).

Men woont dichtbij voorzieningen, waardoor ouderen er ook lang blijven wonen. Mariënbosch is een verpleeghuis met aanleunwoningen. Daar worden activiteiten georganiseerd ook voor mensen van buiten Mariënbosch. Toch is de drempel hoog om deel te nemen aan deze activiteiten.

In Heerenveen Noord is een mooie samenwerking tussen verschillende partijen. Er is een actief wijkoverleg en een samenwerking tussen Buurtsportcoach en de kindercommissie van de buurtvereniging.

Heerenveen Centrum:

Er zijn veel bewoners met financiële problemen en mensen zonder uitzicht op werk door problemen op verschillende terreinen. Daaronder valt ook een groep jongeren tot 27 jaar met multi problematiek. Er is weinig betrokkenheid bij de buurt en er komen weinig activiteiten vanuit bewoners. Er is ook relatief weinig vrijwilligerswerk en burenhulp. De wijk heeft geen wijkcentrum. Op verschillende plekken worden wijkactiviteiten georganiseerd (bijvoorbeeld de Sint Jozefschool en brasserie de Cuyper)

Er zijn wel veel voorzieningen en er is veel te doen in het centrum. Het aanbod is echter niet overzichtelijk voor de wijkbewoners. Initiatieven die gestimuleerd worden door opbouwwerk specifiek voor bewoners van de wijk lijken aan te slaan. Nieuwbouwprojecten, waaronder woningen die gebouwd zijn om meer ontmoeting mogelijk te maken, bieden kansen voor versterking van sociale samenhang.

We delen het centrum op in 3 delen:

- Vlinderbuurt en Joris in t' Veldstate
- Winkelhart en de daarbij behorende flats
- Centrum West (omgeving Sint Jozefschool) met veel begeleide woonvormen en voorzieningen (FRL begeleid wonen, kinderopvang Lappelein, Verslavingszorg Noord Nederland, Re-care)

Als werkers zijn we veel in het centrum. We zien daar veel hulpvragen, maar ook de plek waar jeugd te vinden is (binnen en buiten Casa). Er is behoefte aan ontmoeting, maar (naast Casa) is er geen vaste locatie.

Als we naar het centrum kijken wijken de cijfers het meeste af van het landelijk gemiddelde. In Centrum zijn bovengemiddeld veel éénpersoonshuishoudens, huishoudens met lage inkomens, ouderen en mensen met één of meer lichamelijke beperkingen. Ook het percentage inwoners met ernstige eenzaamheidsproblematiek is bovengemiddeld. Dat heeft natuurlijk ook te maken met het type woning en de bewoner die er woont. Veel complexen waar 55+ers wonen en daarnaast een aantal complexen waar jongeren wonen of jonge gezinnen.

De dorpen in Aengwirden:

De verenigingen voor Plaatselijk belang zijn sterk en initiatiefrijk. Er zijn veel activiteiten en de bewoners van de dorpen regelen veel zelf in het dorp. Vanwege

de lintbebouwing liggen woningen ver uit elkaar, maar er is een diversiteit aan ontmoetingsplaatsen: MFA/Doarpskeamer, cafés, school.

Eén van de cafés in Luinjeberd is omgebouwd tot pannenkoekenrestaurant en cafetaria. Daarnaast blijft het nog een café.

In de Streek zijn geen winkels, maar daar zijn de inwoners op ingespeeld. De basisschool heeft een nieuwe locatie. Na het samengaan van de christelijke en de openbare school is de huidige locatie te klein. Een aantal omwonenden heeft bezwaren geuit waardoor het wat langer geduurd heeft voordat er gestart kon worden met bouwen. De omwonenden van de locatie van waar de school eerder stond hebben aangegeven de school te gaan missen en ook het geluid van spelende kinderen. De school hoopt dat de nieuwe omwonenden dit ook zo gaan ervaren.

De Geitenfok is een organisatie die verschillende activiteiten organiseert in de dorpen. Hierbij valt te denken aan autocross, motortochten, sinterklaas, kuiertocht, activiteiten voor ouderen en ze brengen ook dingen langs zieken en ouderen. Helaas konden vanwege corona veel activiteiten niet doorgaan.

Resultaten Woonservicezone 1 in cijfers

Wijk/dorp	Noord	Centrum	Terband	Luinjeberd	Tjalleberd	Gersloot	Haskerdijken Nieuwebrug	Totaal
Klussen	8	21	1				1	31
Maatjes	23	22	1					46
Vrijwilligerswerk	21	26				1	4	52
Overig	6	14	1	1			1	23
Hulpvragers totaal	58	83	3	1		1	6	152
Mantelzorgers	20	27	1	3	8	2	2	63
Jonge mantelzorgers		2			3		1	6
Vrijwilligers/maatjes	14	14			1		1	30

Woonservicezone 2

Oranjewoud, Skoatterwâld, De Knipe en Bontebok.

Doordat VSP-er en opbouwwerker present zijn geweest in de zone, zijn er veel signalen van inwoners over het ontbreken van de sociale cohesie binnen gekomen. Met name in de wijk Skoatterwâld.

Vanuit het oogpunt preventie door presentie zijn de opbouwwerker, de VSP-er en de jongerenwerker aanwezig geweest in het werkgebied om zichtbaar te zijn en te worden bij de inwoners. De focus lag, zoals hierboven beschreven, in 2021 vooral op Skoatterwâld.

In 2021 is er door de VSP-er er gedurende het jaar regelmatig contact geweest met de (jonge)mantelzorgers. Het positieve effect hiervan is dat de mantelzorgers precies weet bij wie en wanneer hij/zij aan de bel kan trekken wanneer er een (hulp-)vraag is.

Het jongerenwerk is samen met de Jeugdverpleegkundige in gesprek geweest met Het Slingertouw om te bespreken wat de mogelijkheden zijn om contact op te bouwen met de leerlingen van groep 8. Met als doel de overgang van PO naar VO soepeler te laten verlopen en daarmee uitval te voorkomen.

Oranjewoud

Veel prachtige natuur waar veel gebruik van gemaakt wordt (mooie leefomgeving). Daarnaast wel het missen van een plek voor sociale activiteiten.

De voorziening die Caleidoscoop daar heeft zijn: Het Oranjewoud festival, dorpsfeest Oranjewoud, Scouting van Maasdijk, Tjaarda, Landgoed Oranjewoud, basisschool, ijsbaan, speeltuin met 2 voetbalgoals en het Plaatselijk Belang.

Skoatterwâld

Een uit zijn voegen groeiende wijk/ (te) weinig bijbehorende voorzieningen.

De voorzieningen die er wel zijn, dat zijn: wijkcentrum de Spil, wijkraad, koffieochtend 1 keer per 3 weken, Basisscholen, Kinderopvang, BSO, Fidesta, Woonvoorziening Talant, voetbalvereniging, schoolplein en twee voetbalgoals en Museum Belvédère.

De Knipe

Lintdorp, zonder kern. Waar iedereen zeer betrokken en bevlogen is bij het dorp en haar inwoners. Waar buiten de corona om veel mogelijkheid is om elkaar te kunnen ontmoeten. Kort samengevat een levendig dorp.

De voorziening in de Knipe zijn: de Knipe Actief, MFA de Barte, survival vereniging, sportverenigingen, bakker, bloemist, dorpsfeest, Doarpshelp de Knipe, speeltuinen, zorgboerderij/dagbesteding, kerk, ijsbaan, Plaatselijk Belang.

Bontebok

Veel nieuwe inwoners die zich inzetten als vrijwilliger om tussen de "Bontebokkers" te komen. Daarnaast willen Bontebokkers de identiteit van het dorp graag behouden ook bij nieuwe ontwikkelingen.

In Bontebok beschikken we over de volgende voorzieningen: Tuincentrum, Plaatselijk Belang, Dorpshuis, dorpskrantje 't Bontebokkertje, Floralia.

Resultaten Woonservicezone 2 in cijfers

Wijk/dorp	Oranjewoud	Skoatterwâld	De Knipe	Bontebok	totaal
klussen	0	0	1	0	1
maatje	1	1	0	0	2
vrijwilligerswerk	6	14	6	2	28
overig	0	1	0	0	1
Hulpvragers totaal	7	16	7	2	32
mantelzorgers	6	34	8	4	52
Jonge mantelzorgers	0	5	0	0	5
Vrijwilligers/maatjes	1	3	2	0	6

Woonservicezone 3

Oudehorne, Nieuwe Horne, Hoornsterzwaag en Jubbega.

In 2021 heeft Caleidoscoop diverse vrijwilligersgroepen ondersteund en geadviseerd. Het resultaat hiervan is dat deze groepen blijven bestaan ondanks de (financiële) knelpunten, waardoor zij zich kunnen blijven inzetten voor de inwoner met klussen, activiteiten en sociale contactmomenten. Dit draagt bij aan de sociale cohesie en het tegengaan van een sociaal isolement in het gebied.

Verder zijn er diverse ideeën van inwoners ondersteund en gefaciliteerd, waardoor zij deze hebben kunnen uitvoeren. Dit heeft ook bijgedragen aan de sociale cohesie van de dorpen

Door vaak aanwezig te zijn in het gebied hebben wij snel kunnen inspelen op de wensen en behoefte van de inwoners. Resultaat hiervan is dat de inwoner ons kent en ons aanspreekt met vragen, waardoor de inwoner sneller wordt doorverwezen of geholpen.

Samen met de aanjagers van laaggeletterdheid vanuit de gemeente, de IB'ers, de boekstartcoach, peuterleidsters,

Humanitas, TJG en de meitinkers hebben we de focus gelegd op het creëren van bewustwording en het herkennen van laaggeletterdheid. Dit doen we door in gesprek te gaan met de inwoners. Het resultaat hiervan is een vaste werkgroep die subsidie heeft gekregen voor het ontwikkelen van een taalkoffer en het bieden van begeleiding in de thuissituatie. Op deze manier kan de werkgroep in een vroeg stadium een talige thuisomgeving faciliteren, waardoor de woordenschat van zowel het kind als ook de ouder vergroot wordt. Tevens gaat de ouder inzien dat taal belangrijk is voor de ontwikkeling van het kind en voor hun eigen zelfredzaamheid.

In samenwerking met de buurtsportcoach hebben wij sportuurtjes georganiseerd voor de jongeren. Door hierbij aanwezig te zijn en mee te doen hebben wij de jongeren beter leren kennen waardoor het contact met de jongeren is versterkt. Dit resulteerde er o.a. in dat jongeren naar ons toe kwamen voor ondersteuning bij bijvoorbeeld het vinden van werk. Jongeren uit groep 8 zijn inmiddels ook aangesloten. Dit zorgt ervoor dat jongeren al eerder bekend zijn met het jongerenwerk en de relatieopbouw vroegtijdig kan beginnen. Hiermee wordt de overgang naar het VO verzacht en voorkomen we schooluitval.

Oude- en Nieuwehorne

Hoge organisatiegraad, risico is dat degenen die van nature minder makkelijk meedoen minder goed in beeld zijn. Nieuwehorne kenmerkt zich door veel sportmogelijkheden.

De voorzieningen waarover Caleidoscoop in Nieuwehorne beschikt zijn: Een basisschool, dorps huis, sportvereniging UDIROS, ijsclub, tennisvereniging en een protestantse kerk. In Oudehorne zijn er de volgende voorzieningen: Een basisschool, dorps huis, ijsclub, tennisvereniging, protestantse kerk.

Oudehorne en Nieuwehorne staan bekend om de Flaaijfeesten.

Jubbega en Hoornsterzwaag

Van oudsher een vervenersdorp met veel 'doe kracht'. Jubbega kenmerkt zich door laaggeletterdheid en LVB-problematiek. Het MFC de Kompenije verkeert in financieel zwaar weer.

In Jubbega zijn de volgende voorzieningen: Een asisschool, dorps huis, zwembad, woonzorgcentrum WenWearde, protestantse kerk, bibliotheek, sociale activiteiten vanuit het OWG, korfbalvereniging WK, Voetbalvereniging VV Jubbega en Wil dagbesteding. In Hoornsterzwaag is een basisschool, dorps huis en protestantse kerk.

Het hele gebied kenmerkt zich door veel verenigingen, zowel op gebied van sport en cultuur als sociaal.

Resultaten Woonservicezone 3 in cijfers

Wijk/dorp	Jubbega	Hoornsterzwaag	Oudehorne	Nieuwehorne	Totaal
klussen	5	0	2	2	9
maatje	1	0	1	0	2
vrijwilligerswerk	2	2	1	5	10
overig	1	0	0	0	1
Hulpvragers totaal	9	2	4	7	22
mantelzorgers	23	7	4	11	45
Jonge mantelzorgers	0	0	0	0	0

Woonservicezone 4A

Heerenveen-Midden en de Akkers

In woonservicezone 4A hebben we in 2021 contactmomenten (mede) georganiseerd en ondersteund naar behoefte van inwoners: Ontmoetingsplek, ervaringen delen, van elkaar leren, Nederlandse taal leren, inwoners hebben netwerk uitgebreid zodat ze kunnen participeren in de samenleving. Daarmee is de sociale cohesie gestimuleerd.

De voorzieningen waarover we beschikken in Heerenveen-Midden zijn: Een wijkcentrum, PKN-kerk, Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt, Apostolisch Genootschap, Moskee, Verzorgingstehuis wijkgericht, Verloskundigen praktijk, Zwembad, Tandarts, Volkstuin, Le Roy Tuin, Seniorencafé, Myosotis en huurders belangenvereniging.

In de Akkers zijn de volgende voorzieningen: Een school, Peuteropvang, MFC, Kinderdagverblijven, Gezondheidscentrum, Nieuw Apostolische Kerk, Moskee, Christengemeente De Weg, verzorgingstehuizen wijkgericht, Thialf, Jumpstyle, kart baan en park ten Woude.

Woonservicezone 4B

Oudeschoot, Mildam en Katlijk.

In 2021 zijn we in Oude Schoot gestart met een groepje inwoners die zich in wilden gaan zetten voor het dorp Oudeschoot. Dit door na te denken en eventueel het uitvoeren van sociale activiteiten die bijdragen aan de leefbaarheid en het vergroten van de sociale samenhang. Een initiatief vanuit Plaatselijk Belang, in samenwerking met VSP-er en opbouwwerker. Dit eerste gesprek was erg positief en de inwoners zaten vol met goede en mooie ideeën. Helaas zijn we in 2021 niet weer bijeengekomen vanwege Corona. Zodra het kan vanwege de coronamaatregelen gaan we hiermee verder. De Opbouwwerker heeft ondertussen het contact gehouden met de inwoners. Enkele inwoners organiseerden vanuit de buurtvereniging activiteiten tijdens Corona voor jeugd en buurtgenoten. Ondanks het feit dat de werkgroep niet

bijeen kon komen is de basis gelegd en behouden om weer met elkaar om tafel te gaan.

Samenwerking met het Kind Centrum in Oudeschoot. School ziet de noodzaak van verbreding van de preventieve aanpak. De gezamenlijk preventiepartners ontwikkelen hiervoor een plan, waar wij als preventieteam onderdeel van uitmaken wanneer het concreet gaat worden.

We waren daarnaast Aanwezig in de klas van groep 7/8. Om een relatie op te bouwen met de jongeren en ze te begeleiden naar een soepele overgang op het voortgezet onderwijs.

In Mildam zijn we gestart met een samenwerking met de werkgroep Sociaal Cultureel Mildam. Dat was een succes. Hieruit is een koffieochtend genaamd Piipskofft ontstaan. Er is veel afstemming met de opbouwwerker over het wel of niet doorgaan van de koffieochtend in tijden van Corona en de daarbij behorende maatregelen. Dit zorgt ervoor dat de vrijwilligers van de werkgroep worden ontzien in het nadenken over maatregelen en regels die op dat moment gelden, zodat zij zich gewoon kunnen richten op het organiseren van hun activiteit. Deze inwoners hebben in de beginperiode tijdens het ontstaan van de werkgroep aangegeven niet meer ergens aan vast te willen zitten, maar vinden het vrijwilligerswerk dermate belangrijk en fijn om te doen dat ze toch bereid zijn om eens in de zoveel weken een koffieochtend te draaien of een avond te vergaderen met de werkgroep. Je ziet dat wanneer de regeldruk bij activiteiten of alles wat hierbij komt kijken wordt weggenomen door een opbouwwerker in dit geval, de vrijwilligers niet afhaken en er zelfs vrijwilligers bijkomen.

Ook hebben we activiteiten verzorgd in de volledige breedte van de woonservicezone. Door de nieuwe manier van aanmelden van mantelzorger is de preventieve rol van de VSP-er sterker geworden: de Mantelzorger moet zich ieder jaar opnieuw aanmelden als mantelzorger, hierdoor komen wij ieder jaar opnieuw

bij hen langs. Daarnaast organiseren wij in de week van de mantelzorg een activiteit wat weer een ontmoetingsmoment is. Op deze manier ben je als VSP-er voor de mantelzorg sneller een vertrouwt gezicht, waardoor er sneller gesignaleerd wordt als er problemen voordoen in de zorg voor hun naaste.

Oudeschoot

In Oudeschoot hebben we de beschikking over de volgende voorzieningen: Een PKN kerk, MFA en Buurtsuper,

Mildam

Mildam beschikt over een Restaurant, Voetbalkantine, het Trefpunt (kerk) en Doarpshelp.

Katlijk

In Katlijk is aanwezig, een restaurant, kerk en Doarpshelp

Resultaten Woonservicezone 4B in cijfers

Wijk/dorp	Oudeschoot	Mildam	Katlijk	Totaal
klussen				
maatje	5			5
vrijwilligerswerk	3			3
overig	6			6
Hulpvragers totaal	14			14
mantelzorgers	30	2	5	37
Jonge mantelzorgers	8			8
Vrijwilligers/maatjes	2		2	2

Woonservicezone 5

Nijehaske, de Greiden, De Heide en Nieuweschoot.

Na de lockdown zijn we op verzoek van de vaste Meedoen-bezoekers en vrijwilligers weer gestart met de koffie-inloop op dinsdag. Inmiddels komen gemiddeld 15 dames per week op dinsdag voor een kop koffie, een praatje of een spelletje. Door een eigen app-groep is er bijna dagelijks contact.

Door de toenemende vraag bij de VSP'er naar ontmoetingsmomenten in de wijk is er sinds de zomer ook Meedoen op donderdag. Het aantal bezoekers -waaronder ook mannen - groeit langzaam en is gemiddeld 4 per week. Ook steeds meer statushouders komen op donderdag af en toe langs voor taal, contact en een spelletje.

Op beide dagen zijn statushouders als vrijwilliger aanwezig in het kader van integreren/ vrijwilligerswerk. Door Meedoen is het sociale netwerk van de meeste bezoekers maar ook van de vrijwilligers groter geworden, zijn ze minder eenzaam en ondernemen ze nieuwe dingen en /of gaan ze alleen of samen naar andere activiteiten. Daarnaast biedt Meedoen een aantal bezoekers

een vaste structuur/daginvulling waardoor minder zorg/dagbehandeling nodig is.

In samenwerking met Scoren voor Gezondheid zijn we in oktober met "bewegen & ontmoeten voor 55+" op woensdag gestart. Hier komen ca 12 deelnemers per keer, die na het sporten samen een kop koffiedrinken en via hun app-groep tijdens de lockdown contact hebben gehouden.

Door "bewegen & ontmoeten" worden/blijven deelnemers fitter/actiever en ontstaan nieuwe sociale contacten. Met als doel minder gezondheidsklachten/ zorg en langer zelfstandig wonen te vergemakkelijken.

In samenwerking met de GGD is in december het ouder- en kindcafé op donderdag gestart voor ouders van kinderen van 0-12 jaar voor contact en/of opvoedvragen.

Voor BUITENgewoon de Greiden hebben we een bijdrage geleverd in de ondersteuning van het bestuur bij het uitvoeren van taken en activiteiten, zoals opstarten van een wandelgroep (voorjaar/zomer), happy stones memorie-project, burendag i.s.m. het Greidenhuis in walk in the park, biljart Roerdomp en voorbereiden

wijkgesprek Kattenbos en Poelen/Morra/ Wielen.

Bij de Roerdomp hebben we een kennismaking gehad met de organisatie voor bewonersactiviteiten en samenwerking m.b.t. bijlart en bewonersmaaltijd.

Daarnaast is er een samenwerking m.b.t. peuterochtend/speelinstuif en zomeractiviteiten waaronder speeltuin-buurtbingo ten aanzien van Speeltuin de Greiden.

Voor wijkvereniging Nijehaske hebben we een bijdrage geleverd in het ondersteunen van het bestuur/voorzitter Week tegen de eenzaamheid. Er is meegewerkt met het zorgen voor overzicht, structurele overzichten, koffie-ochtenden in De Greiden en Nijehaske en het mee-organiseren van een bewonersmaaltijd in De Roerdomp en een maaltijd in Us Kubus voor koffie-ochtendbezoekers en cliënten WIL.

Nijehaske

In Nijehaske zijn verschillende voorzieningen, waaronder verschillende basisscholen, voortgezet onderwijs, mbo, een peuterspeelzaal en kinderopvang. Daarnaast is er een multifunctioneel centrum, Us Kubus, jeu de boules baan Talant Wonen, WIL Werk en dagbesteding, diverse gezondheidsvoorzieningen, een bedrijventerrein, openbaar vervoer en een passantenhaven.

De Greiden

De Greiden heeft een winkelcentrum, kringloopwinkel gezondheidscentrum /gezondheidsvoorzieningen, wijkcentrum de As, Goede Herder Kerk (NGK), p[eu]terspeelzaal en kinderopvang. Daarnaast zijn er een aantal basisscholen en is er voortgezet onderwijs. Andere voorzieningen zijn Ateliers Majeur/De Rinkelbom, Speeltuin De Greiden, Sportvelden/sportverenigingen. Op gebied van zorg beschikt de Greiden over Meriant Coornhertstate, De Roerdomp (+ jeu de boules baan), Heerenhage, Het Greidenhuis, Odensehuis, Dagbesteding Wonen en KDC Us Greide.

De Heide

De Heide beschikt over een recreatiegebied/recreatieplas, een hotel, tennisbanen, jeu de boulesbaan, golfbaan, golfclub Heidemeer, sporthal -velden en -verenigingen. Op gebied van zorg kan de Heide een beroep doen op voorzieningen zoals Talant dagbesteding. Er is tevens een brandweer. Verder zijn er geen basisvoorzieningen.

Nieuweschoot

Nieuweschoot beschikt over een crematorium, kerk en een speelveld. Daarnaast is er Talant Wonen en een dagbesteding.

Resultaten Woonservicezone 5 in cijfers

Wijk/dorp	De Greiden	Nijehaske	De Heide	Nieuweschoot	totaal
Klussen	58	21	1	2	82
Maatje	14	5	1		20
Vrijwilligerswerk	28	28	2		58
Overig	42	13			55
Hulpvragers totaal	142	67	4	2	215
Mantelzorgers	79	28	7	2	116
Jonge mantelzorgers	6	3	1		10
Vrijwilligers/maatjes	13	4			17

Woonservicezone 6

Akkrum, Nes en Aldeboarn.

In deze zone zijn veel vrijwilligersorganisaties, sterke besturen, er is een kloof tussen meedoen en niet meedoen. De niet meedoen categorie is niet altijd zichtbaar.

De inwoners van Nes maken in de basis gebruik van de voorzieningen van Akkrum. Wat verder opvalt is dat er geen oude sociale huurwoningen zijn, er is een andere bevolkingsopbouw. In Aldeboarn is er sprake van saamhorigheid, en een sterke wil om inwoners die dat nodig hebben te ondersteunen.

De Opbouwwerker heeft contact met 2 belangengroepen in Akkrum en 2 in Aldeboarn. Akkrum en Aldeboarn zijn dorpen waar veel initiatieven zijn en waar de belangengroepen de verbinding met iedereen zoekt. In Akkrum heb je de Doarpskeamer die zich inzet voor de verbinding en contact heeft met een groot deel van Akkrum. Vanuit de Doarpskeamer worden er veel dingen ondernomen. Elke Inwoner van Akkrum of Nes kan mee doen of zelf dingen organiseren.

In Aldeboarn is er een werkgroep vanuit het DOM project dat eens per maand bij elkaar komt. Hier zitten

de verenigingen, kerken, kringloop etc. allemaal in. Vanuit deze groep komen veel nieuwe initiatieven en wordt er hard ingezet voor elke inwoner van Aldeboarn.

De jongerenwerker heeft contact met de jongeren in de zone. Akkrum is voor de meeste jeugd uit de gehele zone de plek om elkaar te ontmoeten. Hier ligt dan voornamelijk de focus. Er is vooral aandacht voor een grote groep (zo'n vijftien personen) jongeren die regelmatig te vinden zijn in het dorp. Daarnaast is er individueel contact met jongeren. Dit komt voort uit VO en/of MBO waar de jongerenwerker ook werkzaam is.

Akkrum/Nes

In Akkrum en Nes zijn verschillende voorziening, te weten: Een aantal thuiszorglocaties, winkelcentrum, verzorgingshuis, toerisme/horeca, watersport, kerken, sociale huurwoningen, twee complexen huurwoningen, een bedrijventerrein en basisscholen.

Aldeboarn

In Aldeboarn is een buurtsuper, kerk, Mei elkoar, Ynbring-winkel, gondelvaart, bedrijven, thuiszorg en basisscholen.

Resultaten Woonservicezone 6 in cijfers

Wijk/dorp	Akkrum	Nes	Oldeboarn	totaal
klussen	2	0	1	3
maatje	3	0	0	3
vrijwilligerswerk	2	0	1	3
overig	6	1	7	14
Hulpvragers totaal	13	1	9	23
mantelzorgers	10	1	17	28
Jonge mantelzorgers	7	3	16	26
Vrijwilligers/maatjes	4	0	2	6

Financieel jaarverslag 2021

Welzijnswerk in gemeente **Heerenveen**

Caleidoscoop

Colofon

Tekst en redactie:

Harald de Kluzenaar
Fokko Bosker

Opmaak en vormgeving:

Merkmonsters

Fotografie:

Niels Remigius, Merkmonsters
Ferdie Celik

Voor vragen en op- of aanmerkingen naar aanleiding van dit jaarverslag kunt u contact opnemen met Caleidoscoop via onderstaande gegevens:

Caleidoscoop
Weegbree 72
8446 SC Heerenveen

T: 0513 629 090

E: info@caleidoscoopheerenveen.nl

Organisatie

Personeel

We beginnen het jaar in een lockdown, die halverwege januari wordt verlengd en vanaf eind januari geldt de avondklok. Omdat sociaal werk behoort tot de cruciale beroepen krijgen onze sociaal werkers hiervoor een ontheffing, zodat zij hun werk zo goed als mogelijk kunnen blijven uitvoeren. Ondanks de lockdown weten onze medewerkers dankzij de nodige creativiteit en flexibiliteit hun werk te doen en de inwoners te bereiken.

De collega's krijgen de mogelijkheid op kantoor of thuis te werken. Juist vanwege de lockdowns is de behoefte soms even op kantoor te werken steeds sterker. Huisbezoeken vinden in overleg met de inwoners plaats. Ook nu zijn er ondanks de opgelegde beperkingen mooie initiatieven ontstaan.

In september 2021 heeft er wederom een medewerkers-tevredendheidsonderzoek (MTO) plaatsgevonden. De scores zijn vergeleken met in- en externe benchmarks. De conclusie uit dit onderzoek is dat onze score als organisatie gemiddeld hoger ligt dan landelijk.

Corona heeft ook invloed op het verzuim. Niet dat er veel ziektegevallen zijn geweest in 2021, maar vooral de quarantaines door contact met besmette mensen zijn van invloed. En hoewel je tegenwoordig prima digitaal kunt werken vanuit huis, geldt voor sociaal werk het belang van presentie. De quarantaines beperken dat wel enigszins.

Nieuw is in 2021 het aanvullend geboorteverlof voor vaders. Samen met drie zwangerschapsverloven vieren we de geboorte van vier baby's onder het personeel. Daar zijn we heel blij om. Normaal gesproken noemen we dit niet in een jaarverslag, maar op ongeveer 30 medewerkers blijkt het soms puzzelen om vervangingen te regelen. Zeker in de huidige arbeidsmarkt.

Vrijwilligers

In 2021 hebben we een groot aantal nieuwe vrijwilligers mogen verwelkomen. Ten opzichte van het totaal aantal vrijwilligers in 2020 hebben we een stijging van 25%. We eindigen 2021 met 350 vrijwilligers voor Caleidoscoop. Daarnaast hebben we het afgelopen jaar ook weer veel kunnen bemiddelen tussen vrijwilligers en externe organisaties.

Leerbedrijf

De samenwerking met het beroepsonderwijs (mbo en hbo) in Fryslân blijft sterk. In 2021 heeft een grote groep studenten stage gelopen bij Caleidoscoop. Dat deze samenwerking zijn vruchten afwerpt blijkt uit het feit dat inmiddels twee van de studenten in dienst zijn getreden bij Caleidoscoop.

Samenwerking

De samenwerking met de Friese welzijnsorganisaties in het 'Divers verband' breidt zich steeds verder uit. Naast het leerbedrijf zijn we gestart met een gezamenlijk MDT project (MDT Divers) en het project Dag!enDoen! De kracht van deze regionale samenwerking brengt preventie steeds meer onder de aandacht van partijen zoals de zorgverzekeraars en de provincie Fryslân.

Preventieteams

Inmiddels is samenwerking in de preventieteams (inclusief JIDS team) zo vanzelfsprekend in Heerenveen, dat de inzet in de woonservicezones onderdeel uitmaakt van de integrale aanpak van de preventieteams. In dit document valt daar het nodige over te lezen. Ieder doet dat vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid en samen maakt dat het werk van de preventieteams sterker.

Personele Vertegenwoordiging

De PVT bestond in 2021 uit Liza de Vries (voorzitter), Ferdi Celik (lid/secretaris) en Janneke de Jong (lid/secretaris).

De PVT is in 2021 achtentwintig keer bij elkaar geweest, hiervan was formeel zeven keer de Directeur-Bestuurder aanwezig, twee keer de Directeur-Bestuurder en Manager, zes keer een bijeenkomst met een vakgroep en een keer is er een contactmoment geweest met de Raad van Toezicht.

In september 2021 heeft de PVT met alle vakgroepen gesproken onder de noemer van 'broodje PVT'. Aan de hand van de SWOT-analyse hebben we de organisatie doorgelicht door kansen/bedreigingen, sterktes en zwaktes van de organisatie zowel intern als extern met elkaar te bespreken. Dit leverde mooie inhoudelijke gesprekken op met de medewerkers van Caleidoscoop.

Financieel

Caleidoscoop ontvangt voor het overgrote deel een subsidie van de gemeente Heerenveen. In samenwerking met de Friese welzijnscollega's zijn inmiddels ook projecten gestart die op een andere manier gefinancierd worden, zoals MDT Divers en DaglenDoen! Door deze samenwerkingen kunnen we ook regionaal de preventie meer gestalte geven.

De verdeling van de budgetten over de verschillende werksoorten is als volgt:

- 38% opvoeden en opgroeien
- 21% opbouwwerk
- 16% VSP'er in de buurt
- 18% individueel
- 7% activiteitenbudget;

de stijging is veroorzaakt door de mantelzorgwaardering (25k) en vrijwilligerscampagne (10k)

Jaarcijfers 2021

	Realisatie	Realisatie	Begroting
	2020	2021	2021
	€	€	€
Baten			
Gemeentelijke subsidie	1.777.857	1.613.659	1.595.907
Werkbudgetten	78.051	124.310	121.306
Subsidie MDT		31.896	51.426
Co-financiering MDT		3.875	3.875
Overige projecten	30.783	49.340	17.355
Overige opbrengsten	9.607	8.225	12.150
Verhuur	21.434	27.719	27.550
	1.917.732	1.859.024	1.829.569
Lasten			
Loonkosten	1.478.140	1.356.122	1.362.048
Overige personele kosten	114.314	134.605	113.375
Huisvestingskosten	125.311	126.031	131.028
Organisatiekosten	118.734	138.621	110.097
Activiteitenkosten (incl. projectkosten MDT)	47.462	102.260	81.780
Afschrijvingen	28.225	27.457	25.853
Overige kosten en onvoorzien	512	2.602	5.450
	1.912.698	1.887.698	1.829.630
Exploitatieresultaat	5.043	-28.674	-61
Mutaties bestemmingsreserves en risicofondsen	4.706	-16.619	
Jaarresultaat	328	-12.055	-61

